

Discriminatie in zorg en sport

Fase 1: kwantitatief onderzoek

Ministerie van VWS

Rapport fase 1

Ahmed Ait Moha & Marène Kraamer

C371001232
September 2024

Inhoudsopgave

Context en leeswijzer	3
Onderzoeksverantwoording	4
Samenvatting	7
Conclusies	13
Resultatensectie	
Zorggebruikers	16
Zorgverleners	37
Sporters	58
Sportprofessionals	78
Bijlagen	87

01

CONTEXT

Het ministerie van VWS wil discriminatie binnen zijn beleidsterreinen zorg, welzijn en sport tegengaan. Hiervoor is allereerst meer inzicht nodig in de prevalentie (wijze en omvang) van discriminatie binnen deze terreinen. Eerdere onderzoeken tonen aan dat discriminatie plaatsvindt, maar bieden onvoldoende inzicht in de domeinen waar dit plaatsvindt, de wijze waarop dit plaatsvindt, de situaties waarin dit plaatsvindt en de gevolgen van discriminatie. Daarnaast is onduidelijk in hoeverre welzijn-, sport- en zorginstellingen in Nederland al werk maken van de preventie en aanpak van discriminatie en in hoeverre dit effectief is. Het ministerie van VWS heeft Verian gevraagd dit door middel van een onderzoek in kaart te brengen. Het eerste deel van dit onderzoek bestaat uit een **kwantitatieve verkenning van de prevalentie van discriminatie** binnen de zorg, welzijn en sport. In dit rapport worden de inzichten van deze kwantitatieve verkenning uiteengezet.

02

ONDERZOEKSDOEL

Het in kaart brengen van de wijze, omvang, oorzaken en impact van discriminatie in de zorg, welzijn en sport.

03

CENTRALE VRAAG

Waar, hoe vaak en hoe (in welke contexten en specifieke situaties) worden mensen in zorg, welzijn en sport – zowel gebruikers als aanbieders – geconfronteerd met discriminatie?

Leeswijzer 1/2

01

De resultaten in dit rapport berusten uitsluitend op de data vergaard binnen dit onderzoek.

Het relateren van de resultaten van deze studie aan de resultaten van andere studies valt niet binnen de scope van dit verkennende onderzoek.

02

Discriminatie wordt binnen dit rapport in kaart gebracht zowel vanuit het perspectief van gebruikers als aanbieders. Dit rapport is ingedeeld op basis van deze verschillende perspectieven en bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Samenvatting
- Zorggebruikers
- Zorgverleners
- Sporters
- Sportprofessionals

03

Binnen dit rapport worden (indien hier voldoende basis voor is) de discriminatiecijfers van de volgende minderheidsgroepen gerapporteerd:

- Personen met een migratieachtergrond
- Personen die zich identificeren als LHBTIQA+
- Personen die religieus zijn
- Personen met een beperking
- Personen met overgewicht

04

In lijn met de richtlijnen van CBS en WRR hanteren we in dit rapport de term *personen met een migratieachtergrond* voor personen van de eerste of tweede generatie met het land van herkomst buiten Nederland. Daar waar mogelijk wordt dit verder expliciet gemaakt door het land van herkomst te benoemen.

Het land van herkomst is vastgesteld op basis van het geboorteland van de respondent en de ouders. vragenlijst.

05

Resultaten van respondentgroepen kleiner dan n=50 worden niet gerapporteerd in verband met de beperkte betrouwbaarheid van deze resultaten.

Leeswijzer 2/2

06

Voorliggend rapport beschrijft de resultaten van de kwantitatieve verkennende voorfase van het onderzoek. Na deze fase vinden aanvullende verdiepende onderzoeken plaats. De resultaten van deze inzichten worden beschreven in separate rapportages.

07

In het onderzoek en de vragenlijsten is de volgende definitie van discriminatie gehanteerd: *Discriminatie is mensen anders behandelen, achterstellen of uitsluiten op basis van (persoonlijke) kenmerken. Voorbeelden zijn discriminatie op basis van godsdienst, levensovertuiging, politieke overtuiging, afkomst, genderidentiteit, seksuele gerichtheid, handicap, gewicht, leeftijd of chronische ziekte. Het gaat dus om alle vormen van discriminatie van subtiele tot expliciete discriminatie.* Deze definitie is afgeleid van de definitie die door het College voor de Rechten van de mens wordt gehanteerd en is [hier](#) te vinden.

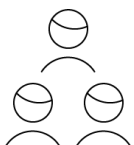
Respondenten hebben zelf kunnen aangeven of hun ervaring discriminatie betrof. Daarmee zijn alle prevalentiecijfers in dit rapport gebaseerd op zelfrapportage. Oftewel dat in de perceptie van de respondent sprake was van ongelijke behandeling op basis van (persoonlijke) kenmerken.

Onderzoeksverantwoording 1/2

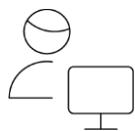
Doelgroep

Het onderzoek omvat vier doelgroepen: zorggebruikers in Nederland van 16 jaar en ouder, sporters in Nederland van 16 jaar en ouder, zorgverleners en sportprofessionals.

Steekproefbron

De respondenten zijn geworven via NIPOBase, het zorgpanel van Verian en face-to-face. In het veldwerk is actief gestuurd op een representatieve deelname van doorgaans ondervertegenwoordigde minderheidsgroepen, zoals mensen met een migratieachtergrond, LHBTQIA+ personen, mensen met een beperking en moslims. Dit is bereikt via alternatieve methoden zoals face-to-face interviews en inzet van native speakers. Deze groepen zijn dus representatief opgenomen in de totale steekproef.

Respons

1. Onderzoek onder een representatieve steekproef van **n=3.440 burgers** van 16 jaar en ouder, naar de ervaren discriminatie in de **zorg en welzijn**. waarvan n=3.086 gerealiseerd zijn via ons NIPOBase-panel en n=354 via face-to-face interviews. De steekproef is vergeleken met de daadwerkelijke samenstelling van de Nederlandse bevolking op de kenmerken gender, leeftijd, opleiding, migratieachtergrond, regio en seksuele gerichtheid. Voor afwijkingen is gecorrigeerd door middel van herweging. De uitkomsten kunnen hiermee als representatief worden beschouwd voor de Nederlandse populatie 18 jaar en ouder.
2. Onderzoek onder een representatieve steekproef van **n=3.440 burgers (waarvan n=1.902 sporters)** van 16 jaar en ouder, naar de ervaren discriminatie in de **Sport**. Hiervoor is dezelfde methodiek toegepast als voor de zorggebruikers.
3. Onderzoek onder **n=1.262 zorgprofessionals** met een goede spreiding naar de domeinen binnen de zorgsector, om de prevalentie onder zorgprofessionals in kaart te brengen. n=1.091 zijn gerealiseerd via ons NIPOBase-panel en n=171 via ons zorgpanel.
4. Onderzoek onder **n=410 sportprofessionals** (waaronder ook vrijwilligers in de sport) om de prevalentie van discriminatie onder sportprofessionals in kaart te brengen. Deze steekproef is gerealiseerd via ons NIPObase-panel.

Onderzoeksverantwoording 1/2

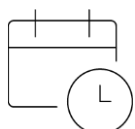
Mixed-mode veldwerkmethode met online en face-to-face onderzoek

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een online vragenlijst (CAWI: computer assisted web interviewing). Respondenten van het NIPOBase panel en het zorgpanel ontvingen een e-mail met daarin informatie over het onderzoek en een link naar de online vragenlijst. Respondenten die face-to-face werden geworven, zijn op een publieke locatie benaderd en vulden de vragenlijst op een tablet in. Indien gewenst hielp de enquêteur bij het invullen en/of vertalen van de vragenlijst.

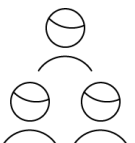
Vragenlijst

De vragenlijst is opgesteld op basis van deskresearch door Verian en verder aangescherpt in samenspraak met de begeleidingscommissie en het Ministerie van VWS. De invulduur van de vragenlijst voor de zorggebruikers en sporters bedroeg ca. 15 minuten, de invulduur van de vragenlijst voor de zorgverleners en sportprofessionals bedroeg ca. 11 minuten.

Veldwerkperiode

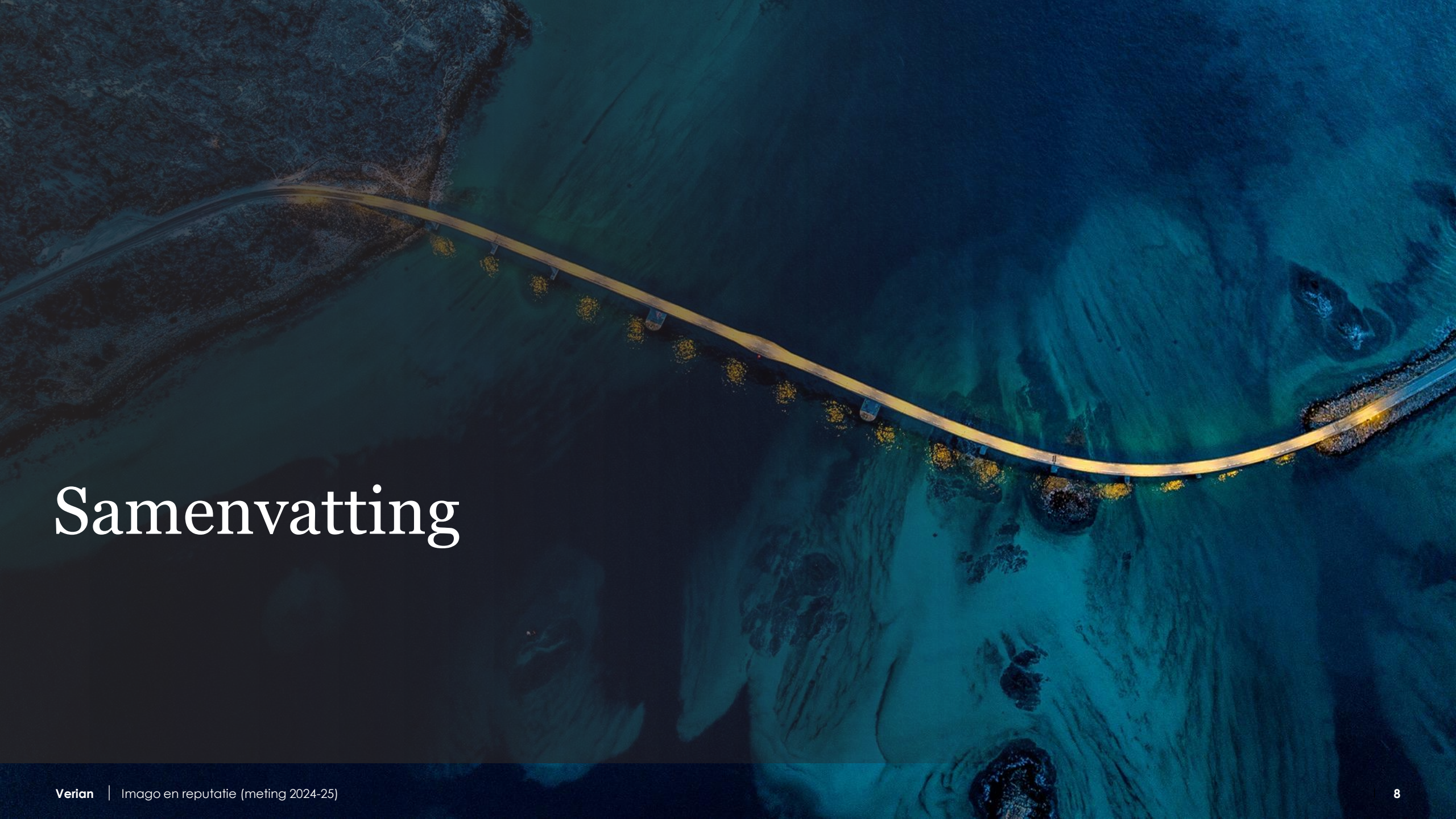
Het veldwerk heeft gelopen van 28 mei t/m 26 juni 2024.

Begeleidingscommissie

Bij dit onderzoek is een begeleidingscommissie ingesteld om de kwaliteit en objectiviteit te waarborgen. De commissie had een adviserende rol richting zowel de onderzoekers als de opdrachtgever, waarbij de onderzoekers verantwoordelijk bleven voor de uitvoering en inhoud van het onderzoek. De taken van de begeleidingscommissie omvatten onder meer: te adviseren op methodologische vraagstukken van de onderzoekers. Mee te lezen op de vragenlijsten en waar nodig de onderzoekers te voorzien van advies tot aanscherping van de onderzoeksvragen. Mee te lezen op de tussenrapportage en (concept)eindrapportage en waar nodig de onderzoekers te voorzien van advies tot aanscherping. Toetsen van de interpretatie van onderzoeksresultaten en de inhoud van de rapportages

De begeleidingscommissie bestond uit de volgende personen: Em. Prof. Dr. Maria van den Muijsenbergh, PhD, | Prof. Dr. Semiha Denktas, Erasmus Universiteit | Dr. Saskia Duijs, assistent professor UMC | Dr. Agnes Elling, Mulier Instituut | Drs. Hans Bellaart, Kennis Platform Inclusief Samenleven van Verwey Jonker | Daan Wijsbek van VWS was voorzitter van deze begeleidingscommissie.

Samenvatting

Samenvatting (1/4) - Zorggebruikers

Zorggebruikers

1 op 20 zorggebruikers gediscrimineerd

Vijf procent van de zorggebruikers geeft aan gediscrimineerd te zijn in de zorg in de afgelopen 12 maanden. Nog eens drie procent geeft aan discriminatie te hebben gezien in de zorg in de afgelopen 12 maanden.

Minderheidsgroepen vaker gediscrimineerd in de zorg

Veel minderheidsgroepen zijn vaker dan gemiddeld gediscrimineerd in de zorg. Met name Marokkaanse Nederlanders (18%), mensen met ernstig overgewicht (14%) en moslims (12%) vallen op door het hoge percentage gediscrimineerde zorggebruikers. Onder zorggebruikers die tot meerdere minderheidsgroepen behoren, ligt het percentage gediscrimineerde zorggebruikers ook relatief hoog. Vaak nog hoger dan dat van zorggebruikers die tot één minderheidsgroep behoren.

Discriminatie meest voorkomend bij intramurale zorg

Discriminatie komt het vaakst voor onder gebruikers van RIBW/instelling voor mensen met een beperking/begeleid wonen (9%) en wordt het vaakst gezien bij Mee (ambulante begeleiding) (12%).

Zorgverlener vaakst betrokken bij discriminatie

De zorgverlener wordt door gediscrimineerde zorggebruikers het vaakst aangewezen als de persoon die discrimineerde. Geziene discriminatie wordt het vaakst gezien tussen patiënt en zorgverlener. Zowel discriminatie van zorgverlener door patiënt als andersom.

Discriminatie vaakst op grond van gewicht en afkomst

Ervaren discriminatie gebeurt het vaakst op grond van gewicht (24%), gevolgd door afkomst (21%). Geziene discriminatie gebeurt het vaakst op afkomst (28%), gevolgd door beperking (19%). Daarnaast vormen psychische aandoening, nationaliteit en politieke voorkeur veelvoorkomende gronden.

5 op 6 maken geen melding van discriminatie

1 op 3 heeft niemand verteld over de discriminatie, 7 op 10 doen dit wel. Daarnaast heeft 1 op 6 melding gemaakt van discriminatie, 5 op 6 hebben dit dus niet gedaan. Als men melding maakt, is dit in de meeste gevallen (onder andere) bij de organisatie waar de zorgverlener werkzaam is.

Samenvatting (2/4) - Zorgverleners

Zorgverleners

1 op 7 zorgverleners heeft discriminatie ervaren of gezien

Vijf procent van de zorgverleners geeft aan gediscrimineerd te zijn tijdens het werk in de afgelopen 12 maanden. Tien procent geeft aan dat iemand anders is gediscrimineerd tijdens het werk waar zij bij waren.

Zorgverleners uit minderheidsgroepen vaker gediscrimineerd

Zorgverleners uit minderheidsgroepen geven significant vaker aan gediscrimineerd te zijn. Zo zijn zorgverleners met een migratieachtergrond (18%), zorgverleners die zich identificeren als LHBTIQA+ (15%) en zorgverleners met een lichamelijke of psychische beperking (9%) vaker gediscrimineerd.

Discriminatie meest voorkomend bij overige zorg en welzijn

Zorgverleners binnen overige zorg en welzijn geven het vaakst aan te zijn gediscrimineerd tijdens het werk (11%). Zorgverleners binnen de gehandicaptenzorg hebben het vaakst discriminatie gezien (15%).

Gender(identiteit), afkomst en huidskleur meest genoemde gronden

Zorgverleners die zijn gediscrimineerd geven het vaakst aan dat dit was om hun gender(identiteit) (17%). Zorgverleners die discriminatie hebben gezien geven het vaakst aan dat dit was om huidskleur (48%) en afkomst (37%).

Zorgverlener vaak gediscrimineerd door patiënt/cliënt

Ruim 4 op de 10 gediscrimineerde zorgverleners werden gediscrimineerd door een patiënt/cliënt. 3 op 10 gediscrimineerde zorgverleners geven aan gediscrimineerd te zijn door de leidinggevende, 1 op 4 door een andere zorgverlener en iets minder dan 1 op 4 door de eigen organisatie. Bij geziene discriminatie was dit in de meeste gevallen een patiënt/cliënt die een zorgverlener discrimineerde (72%).

6 op 10 melden discriminatie

Een meerderheid van de zorgverleners maakt melding van de discriminatie, vaak bij de leidinggevende of de vertrouwenspersoon.

4 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie vaak voorkomt

Dat discriminatie voorkomt wordt door alle zorgverleners erkent, 4 op 10 denken dat het vaak voorkomt. Toch vindt slechts 1 op 9 zorgverleners dat zorgverleners onvoldoende doen om discriminatie te voorkomen. Een nog kleiner deel (8%) vindt dat de organisatie onvoldoende doet. 3 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie moeilijk te voorkomen is.

Samenvatting (3/4) - Sporters

Sporters

Vier procent sporters gediscrimineerd

Vier procent van de sporters geeft aan gediscrimineerd te zijn tijdens of rondom het sporten in de afgelopen 12 maanden. Nog eens vier procent geeft aan discriminatie te hebben gezien tijdens of rondom het sporten.

Marokkaanse Nederlanders en moslims vaker gediscrimineerd in de sport

1 op 4 Marokkaanse Nederlanders geeft aan gediscrimineerd te zijn in de sport. Ook moslims zijn relatief vaak gediscrimineerd (12%). Onder de overige minderheidsgroepen ligt het aantal dat discriminatie heeft ervaren nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van sporters. Sporters die tot meerdere minderheidsgroepen behoren, worden niet per definitie vaker gediscrimineerd. Een uitzondering hierop zijn sporters met een migratieachtergrond die religieus zijn.

Discriminatie komt vaker voor binnen teamsporten

Beoefenaars van teamsporten geven twee keer zo vaak aan discriminatie te hebben ervaren als beoefenaars van individuele sporten. Geziene discriminatie is binnen teamsporten zelfs ruim vier keer zo hoog als binnen individuele sporten.

Afkomst en huidskleur vaakst genoemde grond voor discriminatie

Zowel geziene als ervaren discriminatie in de sport is veelal op basis van afkomst en huidskleur. Een meerderheid van de gediscrimineerde sporters wijst een andere sporter aan als dader. Ook bij geziene discriminatie wordt door een meerderheid naar andere sporters gewezen. In de meeste gevallen werd de sporter gediscrimineerd door andere sporters. Een andere veelgenoemde dader is het publiek (27% ervaren discriminatie, 33% geziene discriminatie).

6 op 7 maken geen melding

Het overgrote deel heeft geen melding gemaakt van de discriminatie, slechts 1 op 7 gediscrimineerde sporters deed dit. Ruim de helft van de gediscrimineerde sporters heeft zelfs met niemand gesproken over de discriminatie. Wanneer gediscrimineerde sporters melding maken, is dit veelal bij de organisatie waar zij sporten.

Samenvatting (4/4) - Sportprofessionals

Sportprofessionals

1 op 11 sportprofessionals heeft discriminatie ervaren of gezien

Drie procent van de sportprofessionals geeft aan discriminatie te hebben ervaren tijdens hun (vrijwilligers)werk in de sport in de afgelopen 12 maanden. Zes procent geeft aan te hebben gezien dat iemand anders is gediscrimineerd.

4 op 10 sportprofessionals denken dat discriminatie vaak voorkomt

Bijna alle sportprofessionals erkennen dat discriminatie in de sport voorkomt, 4 op 10 denken dat het vaak of zeer vaak voorkomt. Toch denkt slechts 1 op 10 sportprofessionals dat vrijwilligers en professionals in de sport onvoldoende doen om discriminatie te voorkomen. Slechts vier procent denkt dat hun sportschool/sportclub onvoldoende doet. 1 op 3 denkt dat discriminatie in de sport moeilijk te voorkomen is.

Maatregelen vaakst gericht op sportorganisatie

1 op 3 sportprofessionals geeft aan dat er binnen de sport maatregelen worden genomen die zijn gericht op de organisatie. Ruim een 1 op 4 geeft aan dat er maatregelen worden genomen gericht op het melden van discriminatie. Toch geeft ook ruim 1 op 4 sportprofessionals aan dat er binnen zijn sport geen van de genoemde maatregelen worden genomen.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen

A. In welke domeinen worden mensen geconfronteerd met discriminatie? En wie?

Discriminatie vindt plaats binnen verschillende sectoren in de zorg en binnen verschillende sporten. De prevalentie van discriminatie verschilt per zorgsector en type sport. In bepaalde sectoren, zoals RIBW/instelling voor mensen met een beperking/begeleid wonen, komt discriminatie relatief vaak voor. In de sport valt op dat discriminatie vaker voorkomt binnen teamsporten dan binnen individuele sporten. Zorggebruikers, zorgverleners en sporters uit minderheidsgroepen hebben vaker te maken met discriminatie. Met name Marokkaanse Nederlanders en moslims hebben relatief vaak te maken met discriminatie binnen zorg en sport. Onder zorggebruikers en zorgprofessionals is binnen een aantal zorgsectoren een te kleine steekproef gerealiseerd om betrouwbare uitspraken te doen.

B. De wijze waarop discriminatie tot uiting komt, de grond waarop en de omvang?

Binnen de zorg geeft vijf procent van de zorggebruikers en vijf procent van de zorgverleners aan discriminatie te hebben ervaren. Binnen de sport geeft vier procent van de sporters en drie procent van de sportprofessionals aan discriminatie te hebben ervaren. Discriminatie gebeurt vaak op grond van afkomst (en hieraan gerelateerde persoonskenmerken zoals huidskleur) en binnen de zorg ook op gewicht. De indicatieve uitkomsten van dit onderzoek wijzen erop dat discriminatie vooral plaatsvindt in de vorm van onvriendelijke behandeling, ongelijke behandeling en vooroordelen over bepaalde groepen.

Conclusies en aanbevelingen

C. De situaties en contexten waarin discriminatie zich voordoet en de mechanismen die daaraan ten grondslag liggen? Wat gebeurt er precies in zulke situaties?

Discriminatie in de zorg vindt vooral plaats tussen patiënt/cliënt en zorgverlener. Dit kan zowel vanuit de zorgverlener richting de patiënt/cliënt zijn als andersom. Discriminatie in de sport gebeurt vooral tussen sporters onderling, maar ook het publiek heeft hier een aandeel in. Voor verdere duiding van de situaties en context waarin discriminatie plaatsvindt en de mechanismen die hieraan ten grondslag liggen adviseren wij verder kwalitatief onderzoek in fase 2.

D. De maatregelen om discriminatie tegen te gaan? Wat werkt wel en niet? Wat helpt volgens betrokkenen?

Ongeveer 7 op 10 zorgverleners en sportprofessionals geven aan dat hun organisatie maatregelen neemt tegen discriminatie. Dit verkennende onderzoek wijst er daarnaast op dat zorgverleners en sportprofessionals denken dat bewustwording, een duidelijk sanctiebeleid en educatie nodig is om discriminatie te bestrijden. Wij adviseren verdere kwalitatieve duiding in fase 2 om inzicht te krijgen in maatregelen die worden gebruikt en helpen in de bestrijding van discriminatie.

E. Welke gevolgen heeft discriminatie voor de betrokken personen en betrokken organisaties?

De indicatieve uitkomsten van dit onderzoek wijzen op gevolgen als het vermijden van zorg, sport of het werk, het verdwijnen van plezier in het werk of plezier in het sporten en negatieve effecten op het mentale welzijn. Wij adviseren verdere kwalitatieve duiding in fase 2 om inzicht te krijgen in de gevolgen van discriminatie voor betrokken personen en betrokken organisaties.

Gebruikers van zorg

Prevalentie discriminatie

Gebruikers van zorg

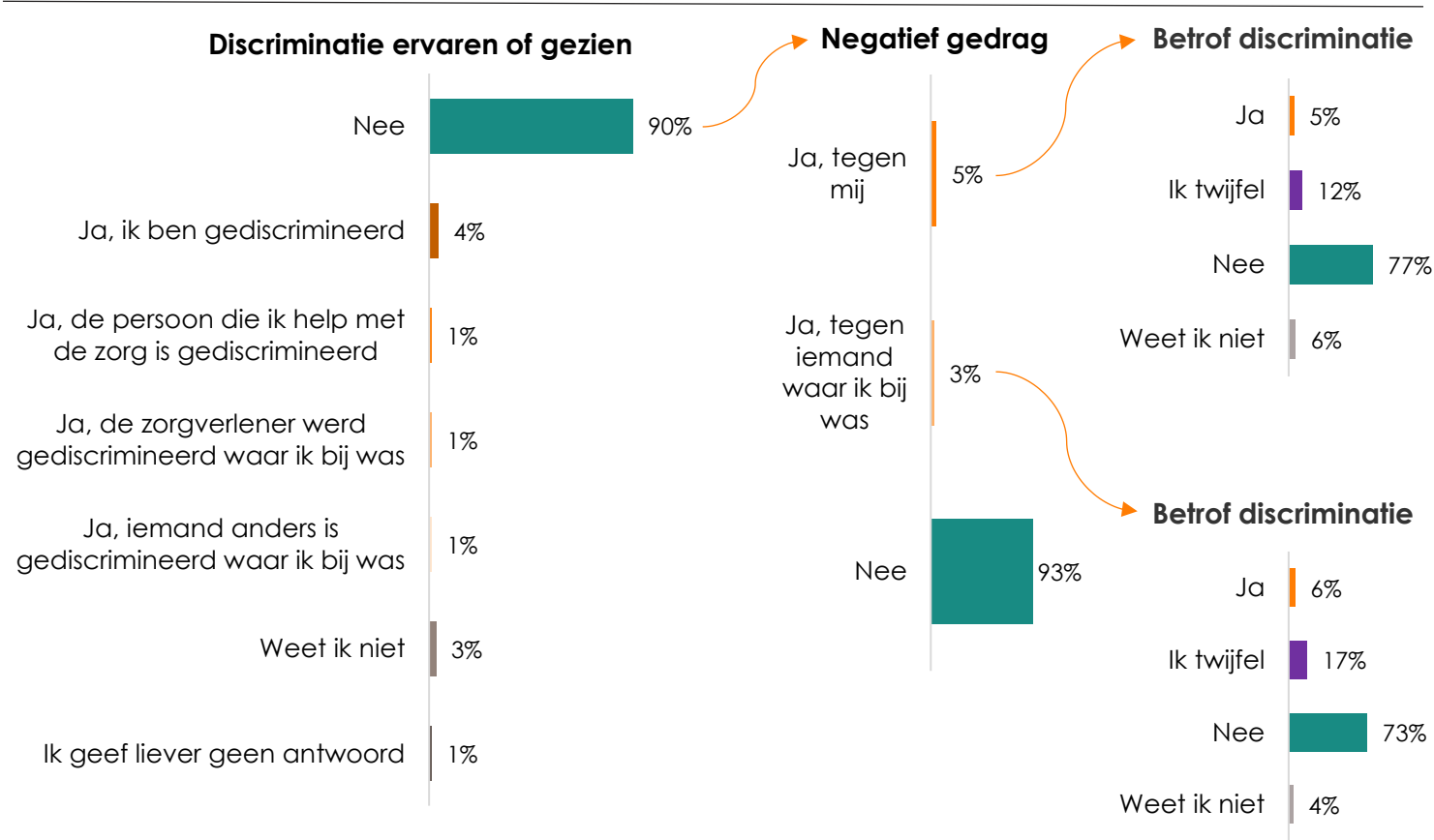
Discriminatie meegemaakt

1 op 20 zorggebruikers gediscrimineerd

Vier procent van de zorggebruikers geeft aan te zijn gediscrimineerd in de zorg in de afgelopen 12 maanden. Twee procent geeft aan te hebben gezien dat iemand anders werd gediscrimineerd waar zij bij waren.

Om ook situaties waarin men discriminatie vermoedt, maar dit niet zeker weet te betrekken in dit onderzoek zijn zorggebruikers die in eerste instantie aangeven geen discriminatie te hebben meegemaakt, gevraagd of zij negatief gedrag hebben ervaren in de zorg. Indien dit het geval was, is hen gevraagd in hoeverre zij denken dat dit discriminatie betrof.

Zorggebruikers die aangeven negatief gedrag hebben ervaren of gezien in de zorg en daarna bevestigen dat dit discriminatie betrof of hierover twijfelen, worden in dit onderzoek ook meegeteld als personen die discriminatie hebben ervaren of gezien. In totaal heeft daarmee **vijf procent** van de zorggebruikers die in de afgelopen 12 maanden **discriminatie ervaren** en **drie procent** van de zorggebruikers heeft in de afgelopen 12 maanden **discriminatie gezien**.

Zorggebruikers: n=3.186

Discriminatie in de zorg naar minderheidsgroepen

1 op 6 Marokkaanse Nederlanders gediscrimineerd

Veel minderheidsgroepen hebben vaker dan gemiddeld discriminatie ervaren in de zorg in de afgelopen 12 maanden. De minderheidsgroepen die het vaakst te maken hebben met discriminatie zijn Marokkaanse Nederlanders (18%), mensen met ernstig overgewicht (14%), moslims (12%) en homoseksuelen (12%).

Onder een aantal minderheidsgroepen is het percentage zorggebruikers dat discriminatie heeft ervaren juist lager dan gemiddeld. Bijvoorbeeld onder Caribische Nederlanders, Nederlanders met een Aziatische herkomst en Rooms-katholieken. Daarnaast is er weinig verschil in de prevalentie van discriminatie tussen de verschillende opleidingsniveaus.

Migratieachtergrond		LHBTIQA+		Religieus	
7%		9%		5%	
Marokko	18%	Homoseksueel	12%	Islam	12%
Turkije	9%	Biseksueel - totaal	10%	Protestants	3%
Land in Europa (excl. Turkije)	7%	Biseksueel - vrouw	10%	Rooms-katholiek	2%
Suriname	3%	Lesbienne	6%	Overige religies	4%
Caribisch Nederland	2%	LHBTIQA+ overig	13%		
Land in Azië	2%				

Beperking		Opleidingsniveau		Overgewicht	
6%		5%		8%	
Psychische aandoening	9%	Laag	4%	Ernstig overgewicht	14%
Lichamelijke beperking	7%	Midden	6%	Overgewicht	6%
		Hoog	3%		

Discriminatie in zorg minderheidsgroepen - Intersectioneel

Zorggebruikers in meerdere minderheidsgroepen vaker gediscrimineerd

Zorggebruikers die tot twee of drie minderheidsgroepen behoren, worden vaker gediscrimineerd dan de gemiddelde zorggebruiker. Een groot deel wordt ook vaker gediscrimineerd dan de zorggebruikers die tot één minderheidsgroep behoren. Met name overgewicht in combinatie met andere kenmerken zoals beperking, migratieachtergrond en LHBTIQA+ leidt tot relatief hoge aantallen van discriminatie.

Intersectioneel	
Overgewicht & Beperking & Migratieachtergrond	20%
LHBTIQA+ & Overgewicht & Beperking	18%
Overgewicht & Migratieachtergrond & Religieus	17%
LHBTIQA+ & Beperking	14%
LHBTIQA+ & Overgewicht	14%
Overgewicht & Migratieachtergrond	13%
Beperking & Migratieachtergrond	11%
Beperking & Migratieachtergrond & Religieus	11%
Overgewicht & Beperking & Religieus	10%
Overgewicht & Beperking	10%
Overgewicht & Religieus	9%
LHBTIQA+ & Religieus	8%
Migratieachtergrond & Religieus	8%
Beperking & Religieus	6%

Ervaren discriminatie naar zorgsector - Absolute aantallen

Discriminatie vaakst bij ziekenhuis en huisarts

Van de zorggebruikers die zijn gediscrimineerd, geeft 1 op 3 aan dat dit binnen de ziekenhuiszorg gebeurde. Nog eens 1 op 3 wijst de huisartsenpraktijk/ het gezondheidscentrum aan als de zorg waarin zij zijn gediscrimineerd. 1 op 11 gediscrimineerde zorggebruikers geeft aan gediscrimineerd te zijn bij mondzorg/tandartszorg/orthodontie of bij de geestelijke gezondheidszorg.

Toelichting: Deze grafiek toont de absolute aantallen. Het betreft het percentage gediscrimineerde zorggebruikers dat aangeeft in een bepaalde zorgsector te zijn gediscrimineerd. Het feit dat de ziekenhuiszorg en huisartsenpraktijk/gezondheidscentra relatief vaak worden gebruikt, moet worden meegenomen in de interpretatie van deze cijfers.

Ervaren discriminatie naar zorgsector - Relatieve aantallen

Meer discriminatie in intramurale zorg

Van de gebruikers van RIBW zorg/instelling voor mensen met beperking/begeleid wonen geeft 1 op 11 aan binnen deze zorgsector gediscrimineerd te zijn. Discriminatie komt relatief weinig voor onder gebruikers van Mee, mondzorg/tandartszorg/orthodontie, fysiotherapie, alternatieve geneeskunde, revalidatiecentra en verpleeghuizen.

Toelichting: Deze grafiek toont de relatieve aantallen. Dus het percentage van de gebruikers van een zorgsector dat zegt gediscrimineerd te zijn binnen deze zorgsector.

Geziene discriminatie naar zorgsector - Absolute aantallen

Discriminatie vaakst gezien in ziekenhuis

Van de zorggebruikers die discriminatie hebben gezien, geven 4 op 10 aan dat dit binnen de ziekenhuiszorg gebeurde. 1 op 7 geeft aan discriminatie binnen de huisartspraktijk en/of het gezondheidscentrum te hebben gezien.

Toelichting: Deze grafiek toont de absolute aantallen. Het betreft het percentage zorggebruikers die discriminatie hebben gezien, dat aangeeft in een bepaalde zorgsector discriminatie te hebben gezien. Het feit dat de ziekenhuiszorg en huisartsenpraktijk/gezondheidscentra relatief vaak worden gebruikt, moet worden meegenomen in de interpretatie van deze cijfers.

Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd: n=98

Geziene discriminatie naar zorgsector - Relatieve aantallen

Gebruikers Mee zien relatief vaak discriminatie

Van de gebruikers van Mee geeft 1 op 8 aan binnen deze zorgsector discriminatie te hebben gezien. Daarnaast geeft 1 op 11 zorggebruikers aan te hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd binnen RIBW/instelling voor mensen met een beperking/begeleid wonen. Discriminatie wordt relatief weinig gezien binnen fysiotherapie, mondzorg/ tandartszorg/orthodontie en alternatieve geneeskunde.

Toelichting: Deze grafiek toont de relatieve aantallen. Dus het percentage van de gebruikers van een zorgsector dat zegt discriminatie te hebben gezien binnen deze zorgsector.

Zorggebruikers: n=3.186

Details discriminatie

Gebruikers van zorg

Aard van discriminatie - Ervaren discriminatie

Discriminatie op gewicht en afkomst meest voorkomend

1 op 4 zorggebruikers die zijn gediscrimineerd binnen de zorg geeft aan dat dit was op basis van gewicht. Een andere veelvoorkomende grond van discriminatie is afkomst, 1 op 5 geeft aan op basis van deze grond te zijn gediscrimineerd. Ook gronden die hieraan relateren zoals huidskleur, beheersing van het Nederlands en nationaliteit worden genoemd.

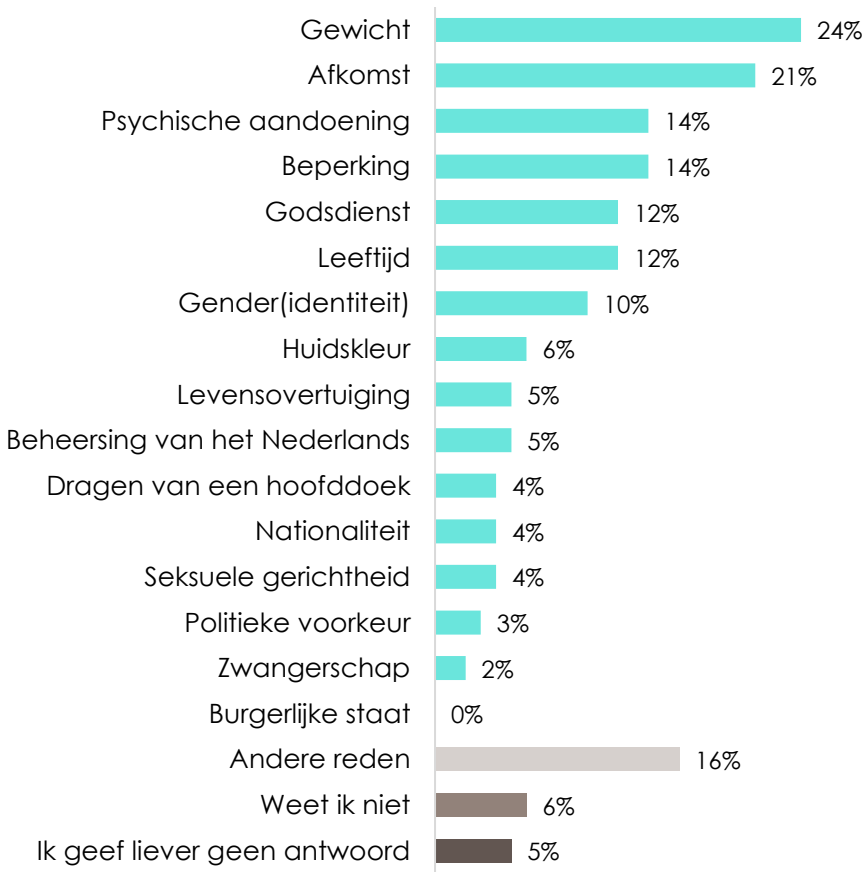
3 op 10 zorggebruikers die discriminatie heeft ervaren binnen de ziekenhuiszorg, gaven aan dat dit was op basis van gewicht. Andere veelvoorkomende gronden binnen de ziekenhuiszorg zijn afkomst (22%) en psychische aandoening (13%).

Onder gebruikers van huisartsenpraktijk/gezondheidscentra is ook gewicht de meest voorkomende grond voor discriminatie (31%). Andere veelvoorkomende gronden binnen huisartsenpraktijk/gezondheidscentra zijn psychische aandoening (18%), gender(identiteit) (17%) en beperking (17%).

Door een te lage basis (n<30) kunnen geen uitspraken worden gedaan over de gronden van discriminatie binnen andere zorgsectoren.

Toelichting: Respondenten werd per zorgsector één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden ervaren binnen deze zorgsector. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Waar werd u op gediscrimineerd bij ...?

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=153

Aard van discriminatie - Geziene discriminatie

Discriminatie op afkomst meest gezien

Ruim een kwart van de zorggebruikers die discriminatie heeft gezien binnen de zorg geeft aan dat dit was op basis van afkomst. Ook gronden die hieraan relateren zoals nationaliteit, huidskleur en beheersing van het Nederlands worden veel genoemd. Andere veel voorkomende gronden van geziene discriminatie zijn beperking en politieke voorkeur.

Uitsplitsingen naar zorgsectoren zijn niet mogelijk in verband met een te lage basis (n<50).

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden gezien binnen een bepaalde zorgsector. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Waar werd deze persoon op gediscrimineerd bij ...?

Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd: n=80

Persoon die discrimineerde - Ervaren discriminatie

Ervaren discriminatie vaakst door zorgverlener

6 op 10 zorggebruikers die discriminatie in de zorg hebben ervaren, geven aan te zijn gediscrimineerd door een zorgverlener. 3 op 10 geven aan te zijn gediscrimineerd door iemand anders die daar werkt.

Ook binnen de ziekenhuiszorg geven zorggebruikers het vaakst aan te zijn gediscrimineerd door een zorgverlener (57%). Daarnaast wordt iemand anders die daar werkt (27%) en de regels en het beleid van de zorginstelling (20%) vaak genoemd.

2 op 3 zorggebruikers die discriminatie hebben ervaren binnen een huisartensenpraktijk/gezondheidscentrum geven aan te zijn gediscrimineerd door een zorgverlener. Ook iemand anders die daar werkt (37%) en andere patiënten of bezoekers (15%) worden vaak genoemd.

Uitsplitsingen naar andere zorgsectoren zijn niet mogelijk in verband met een te lage basis (n<50).

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de persoon of instelling die hen discrimineerde binnen een bepaalde zorgsector. Deze vraag kon dus meerdere incidenten van discriminatie betreffen. Respondenten konden dan ook meerdere personen/instellingen aanwijzen. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Persoon die discrimineerde - Geziene discriminatie

Discriminatie vaak tussen zorgverlener en patiënt

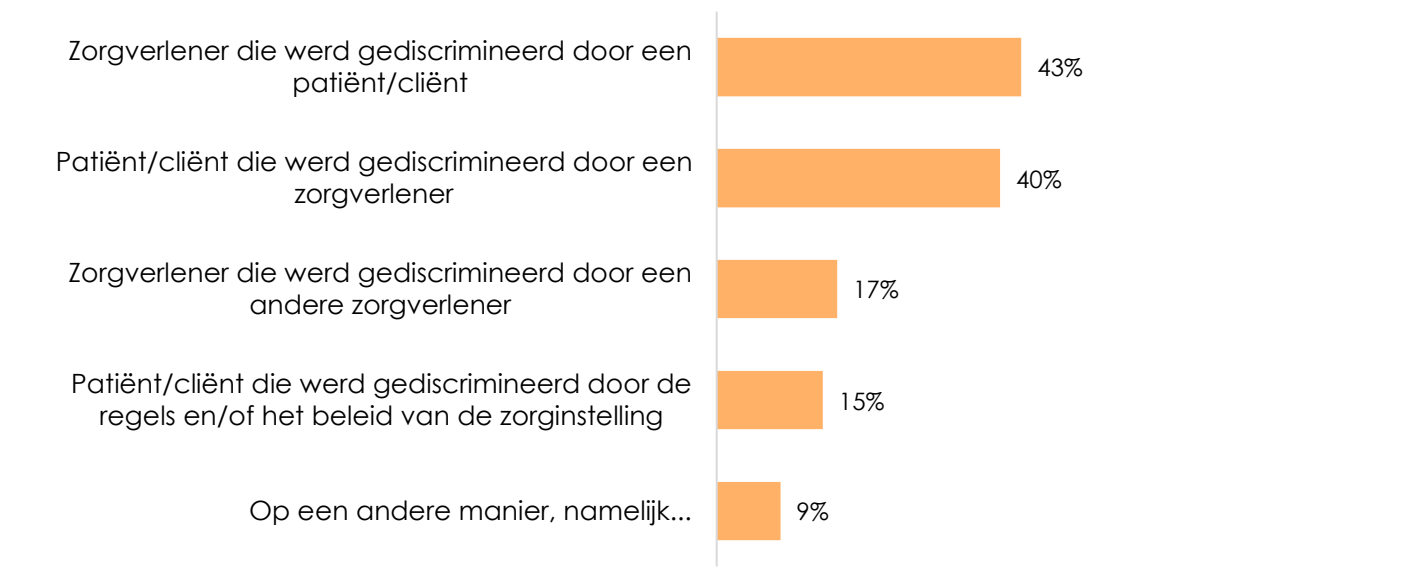
4 op 10 zorggebruikers die discriminatie hebben gezien geven aan dat dit een zorgverlener betrof die werd gediscrimineerd door een patiënt/cliënt. Nog eens 4 op 10 geven aan dat dit een patiënt/cliënt betrof die werd gediscrimineerd door een zorgverlener.

1 op 6 zorggebruikers die discriminatie heeft gezien, geeft aan dat dit een zorgverlener betrof die werd gediscrimineerd door een andere zorgverlener en 1 op 7 geeft aan dat dit een patiënt/cliënt betrof die werd gediscrimineerd door de regels en/of het beleid van de zorginstelling.

Uitsplitsingen naar zorgsector zijn niet mogelijk in verband met een te lage basis (n<50).

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over wie gediscrimineerd werd en door wie dit werd gedaan binnen een bepaalde zorgsector. Deze vraag kon dus meerdere incidenten van discriminatie betreffen. Respondenten konden dan ook meerdere personen/instellingen aanwijzen. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Wie werd er gediscrimineerd waar u bij was bij ...? En door wie werd deze persoon gediscrimineerd?

Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd: n=80

Beschrijving discriminatie - Ervaren discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde zorggebruikers gevraagd te beschrijven op welke manier zij werden gediscrimineerd. Uit deze antwoorden kwamen de volgende vormen van discriminatie het vaakst naar voren:

1. **Negatieve uitingen:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan dat de discriminatie in de vorm van negatief gedrag werd geuit. Sommigen geven aan uitgescholden te zijn, anderen geven aan ruw of neerbuigend te zijn behandeld.
2. **Vooroordelen:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan dat de discriminatie zich uitte in vooroordelen over specifieke groepen. De persoon die hen discrimineerde handelde vanuit of uitte bepaalde aannames over de zorggebruiker.
3. **Niet serieus genomen:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan dat zij niet serieus werden genomen in hun klachten.

Kunt u meer vertellen over hoe u werd gediscrimineerd bij..., wat is er gebeurd?

"Uitschelden, vloeken, mij ergens voor uitmaken"

"...en werd daar door vervelend, kribbig en ruw"

"Werd neerbuigend behandeld en niet serieus genomen"

"Toen vroeg deze medewerker of wij wel wisten wat dat kostte en of wij dat wel konden betalen"

"Het zijn meer de opmerkingen, goh wat spreek jij goed Nederlands..."

"...Op basis van mijn huidskleur ging ze ervan uit dat ik de taal niet machtig ben..."

"Alle fysieke aandoeningen worden op mijn gewicht geschoven..."

"Medische aandoening wordt niet, of minder, serieus genomen omdat ik te zwaar ben..."

"Werd niet serieus genomen met mijn klachten..."

"Ik heb chronische pijn en dat werd afgedaan als aanstellen oftewel niet serieus genomen."

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=153

Beschrijving discriminatie - Geziene discriminatie

In een open vraag is zorggebruikers die discriminatie hebben gezien gevraagd te beschrijven op welke manier deze persoon werd gediscrimineerd. Uit deze antwoorden kwamen de volgende vormen van discriminatie het vaakst naar voren:

1. **Ongelijke behandeling:** Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd geven aan dat deze persoon om zijn persoonskenmerken minder goed werd behandeld dan anderen.
2. **Negatieve uitingen:** Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd geven aan dat de discriminatie zich uitte in de vorm van negatief gedrag. Dit kon bijvoorbeeld zijn in de vorm van schelden, maar ook buitensluiten of beledigen.
3. **Niet serieus genomen:** Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd geven aan dat die persoon niet serieus werd genomen in zijn klachten.

Kunt u meer vertellen over de discriminatie die u heeft gezien bij ..., wat is er gebeurd?

"Partner van een westerse man mocht wel langer blijven, maar diegene met hoofddoek moest wel weg"

"Op de website van mijn huisarts stond de tekst dat er geen internationals aangenomen werden als patiënt"

"Mijn bijna 90 jarige vader werd door de vervangende zaalarts niet gezien als volwaardige patiënt maar als iemand die je vanwege de leeftijd liever niet meer wil behandelen..."

"Bespugen en schelden"

"Patiënt werd dik genoemd door zorgverlener"

"Gewoon racistische en discriminerende opmerkingen. Genegeerd worden, gepest worden, anders worden bejegend en worden buitengesloten."

"Het is niet netjes om alles maar te gooien op obesitas"

"...hij heeft al verschillende gebeld en om hulp gevraagd, maar hij wordt niet gehoord..."

"Alles werd op de taalbarrière gegooid, de zorg had geen intentie om mee te denken of mee te werken aan een oplossing en/of werkbare situatie."

Zorggebruikers die hebben gezien dat iemand werd gediscrimineerd: n=80

Bewuste discriminatie

Helpt discriminatie als bewust ervaren

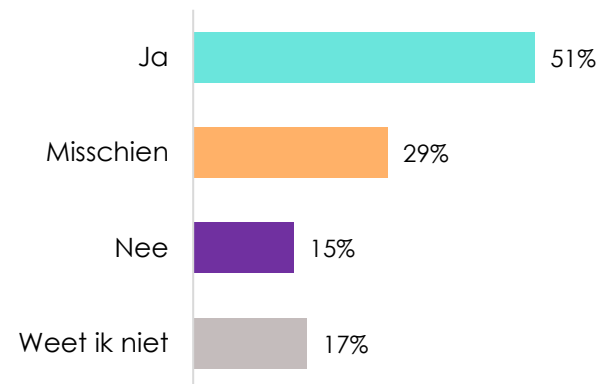
De helft van de zorggebruikers die discriminatie in de zorg hebben ervaren, geeft aan bewust te zijn gediscrimineerd. Daarentegen denkt 1 op 7 denkt dat de discriminatie onbewust was. 1 op 6 geeft aan niet te weten of de discriminatie bewust was en 3 op 10 denken dat de discriminatie misschien bewust was.

Onder zorggebruikers die binnen de ziekenhuiszorg gediscrimineerd zijn, denkt een ruime meerderheid dat de discriminatie bewust was (60%). Zeven procent denkt dat de discriminatie onbewust was en vier procent geeft aan dit niet te weten.

Onder zorggebruikers die binnen de huisartszorg/ gezondheidszorg gediscrimineerd zijn, denken meer dan 4 op 10 (43%) dat dit bewust was. Zeven procent denkt dat de discriminatie onbewust was en 1 op 5 geeft aan dit niet te weten (21%).

Uitsplitsingen naar andere zorgsectoren zijn niet mogelijk in verband met een te lage basis (n<50).

Werd u bewust gediscrimineerd bij ...?

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=153

Gevolgen discriminatie

Gebruikers van zorg

Gevolgen van discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde zorggebruikers gevraagd naar de gevolgen van de discriminatie. Uit deze antwoorden kwamen drie veelgenoemde gevolgen naar voren:

- 1. Zorgmijdend gedrag:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan na hun ervaring huiverig te zijn om opnieuw gebruik te maken van zorg. Sommigen zijn bang, andere vertrouwen de zorgverlener niet meer.
- 2. Negatief effect op mentaal welzijn:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan dat de ervaring een negatief effect heeft gehad op hun mentale welzijn. Sommigen geven aan zich machteloos te hebben gevoeld, anderen voelden zich angstig of depressief na het incident.
- 3. Negatief effect op fysieke gezondheid:** Gediscrimineerde zorggebruikers geven aan dat de ervaring een negatief effect heeft gehad op hun fysieke gezondheid. Vaak geven zij aan dat de klachten zijn verergert doordat de behandeling is gestopt/nooit gestart of doordat de verkeerde behandeling is aangeboden.

Wat waren de gevolgen van de discriminatie bij ... voor u en/of de mensen die u dierbaar zijn?

"Geen vertrouwen meer in arts en behandeling"

"Ik durf niet meer om hulp te vragen en loop nu vast..."

"Ik ga niet graag meer naar het ziekenhuis voor een behandeling of onderzoek"

"Dat ik mij weer alleen maar een bmi voelde in plaats van een mens."

"Ingrijpend gevoel van machteloosheid"

"Het maakt mij onzeker en bang."

"Depressief, twijfelen aan mezelf, ruzie met familie"

"Ik ben daardoor uiteindelijk zieker geworden..."

"Dat ik niet de behandelingen kreeg waar ik recht op had. Daardoor is onherstelbare lichamelijke schade ontstaan..."

"Dat ik lang met pijn en nierstenen heb rondgelopen"

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=153

Melden van discriminatie

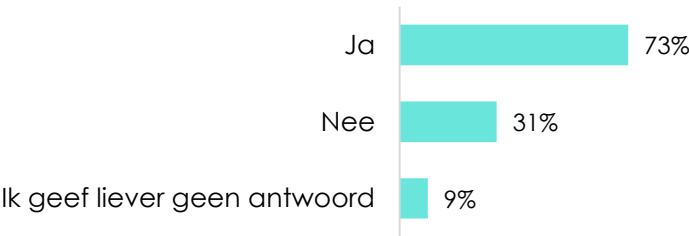
Bijna 1 op 3 zwijgt over discriminatie

Bijna 1 op 3 zorggebruikers die discriminatie heeft ervaren in de zorg, heeft dit niet tegen iemand anders verteld. Ongeveer 7 op 10 hebben dit wel gedaan.

1 op 6 maakt melding van discriminatie

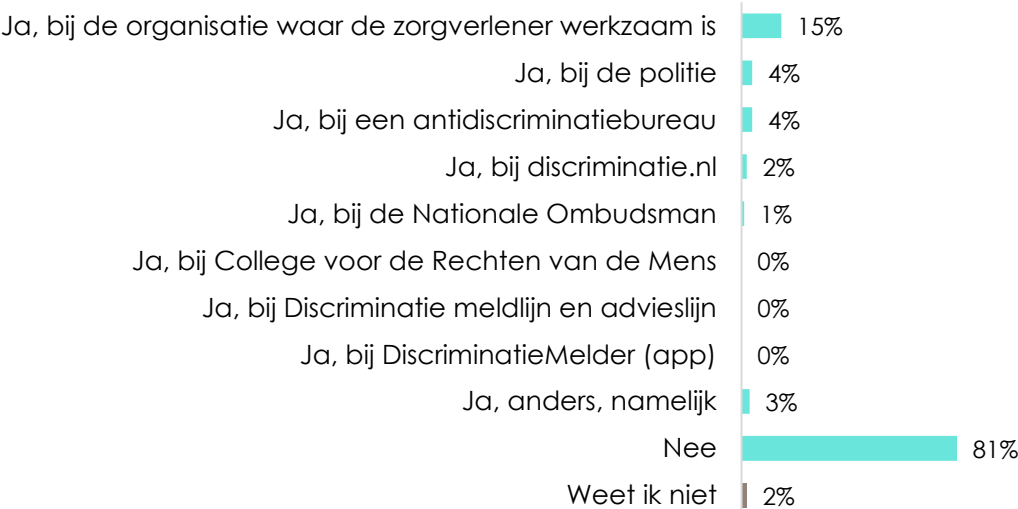
1 op 6 zorggebruikers die discriminatie heeft ervaren in de zorg, heeft hier melding van gemaakt bij een klachtencommissie of een andere instantie. Het grootste deel van de melders heeft de discriminatie (onder andere) gemeld bij de organisatie waar de zorgverlener werkzaam is.

Heeft u over de discriminatie bij ... verteld tegen iemand anders?

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=165

Heeft u de discriminatie bij ... gemeld bij een klachtencommissie of andere instantie?

Gediscrimineerde zorggebruikers: n=165

Niet melden van discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde zorggebruikers die geen melding van de discriminatie hebben gemaakt, gevraagd waarom zij dit niet hebben gedaan. Uit deze antwoorden kwamen vier veelgenoemde redenen naar voren:

1. **Geen nut:** Sommigen denken dat het geen zin heeft om melding te maken. Bijvoorbeeld omdat zij denken dat er niets met de melding zal worden gedaan of omdat het niet geloofd zal worden.
2. **Angst dat zorg wordt onzegd:** Sommigen zijn bang zijn dat melding maken ertoe zal leiden dat hun zorg wordt onzegd.
3. **Lastig te bewijzen:** Sommigen geven aan dat het lastig te bewijzen is dat het discriminatie betrof. Bijvoorbeeld omdat er geen getuigen aanwezig waren.
4. **Niet bekend met de mogelijkheid:** Sommigen geven aan dat zij niet wisten dat zij melding kunnen maken van discriminatie.

Waarom heeft u geen melding gemaakt van de discriminatie?

"Dit is systemisch en al jarenlang aan de gang. Het voelt alsof het geen zin heeft om te melden"

"Omdat het toch ontkent zou worden"

"Zou toch geen effect hebben"

"Angst dat je dan helemaal geweigerd wordt."

"...ik wil de arts niet tegen me in het harnas jagen want ik ben er afhankelijk van..."

"...uit angst geen zorg meer te krijgen."

"Verder zijn dat soort dingen altijd lastig tot onmogelijk om te bewijzen."

"Mijn woord tegen de behandelaar"

"Daarnaast is gewichtsdiscriminatie in Nederland geaccepteerde discriminatie en dus moeilijk te bewijzen."

"Ik weet niet beter en bovendien wist ik niet dat dit een mogelijkheid was..."

"Waar zou ik dat doen? Heb geen informatie of dat wel kan, is er trouwens een aparte loket? Ik denk dat dit beter gecommuniceerd moet worden."

"Wist niet dat ik die mogelijkheid had."

Gediscrimineerde zorggebruikers die geen melding hebben gemaakt: n=115

Zorgverleners

Prevalentie discriminatie

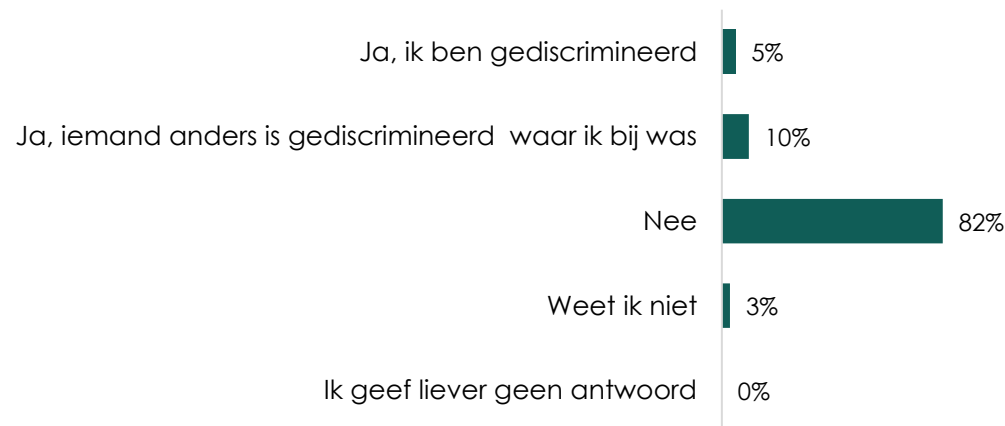
Zorgverleners

Discriminatie meegemaakt

1 op 7 heeft discriminatie meegemaakt

Vijf procent van de zorgverleners geeft aan in de afgelopen 12 maanden te zijn gediscrimineerd tijdens het werk binnen de zorg- en welzijn sector. 1 op 10 geeft aan discriminatie te hebben gezien. Iets meer dan 8 op 10 zorgverleners geven aan geen discriminatie te hebben ervaren of gezien tijdens hun werk in de zorg- en welzijn sector in de afgelopen 12 maanden.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met discriminatie op uw werk binnen de zorg- en welzijn sector tegenover u en/of tegenover anderen in uw bijzijn?

Zorgverleners: n=1.262

Ervaren discriminatie naar minderheidsgroepen

1 op 6 zorgverleners met migratieachtergrond gediscrimineerd

Zorgverleners die tot minderheidsgroepen behoren, hebben vaker dan gemiddeld discriminatie ervaren tijdens hun werk in de zorg en welzijn sector in de afgelopen 12 maanden. De groepen die het vaakst te maken hebben gehad met discriminatie zijn zorgverleners met een migratieachtergrond (18%), zorgverleners met een religie anders dan het protestantisme en het rooms-katholicisme/protestantisme (16%) en zorgverleners die zich identificeren als LHBTIQA+ (15%).

Heeft u in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met discriminatie op uw werk binnen de zorg en welzijn sector tegenover u?

LHBTIQA+	Religieus
15%	7%

Opleidingsniveau		Beperking		Migratieachtergrond
5%		9%		18%
Laag	6%	Psychische aandoening	9%	
Midden	4%	Lichamelijke beperking	9%	
Hoog	6%			

Ervaren discriminatie naar sector - Relatieve aantallen

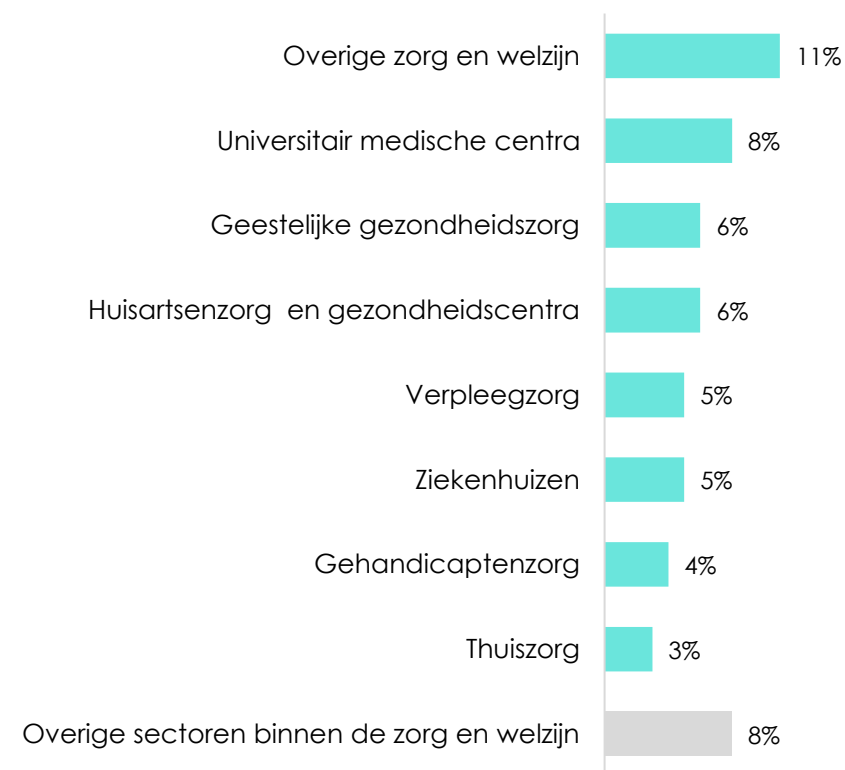
1 op 9 zorgverleners in overige zorg en welzijn gediscrimineerd

1 op 9 zorgverleners uit de overige zorg en welzijn sector geeft aan in de afgelopen 12 maanden tijdens hun werk te zijn gediscrimineerd. Ook geeft acht procent van de zorgverleners binnen de universitair medische centra aan te zijn gediscrimineerd.

Discriminatie komt relatief weinig voor onder zorgverleners in de thuiszorg en gehandicaptenzorg, respectievelijk drie en vier procent.

Toelichting: Deze grafiek toont de relatieve aantallen. Dus het percentage van de zorgverleners binnen een specifieke zorgsector dat zegt gediscrimineerd te zijn tijdens hun werk.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met discriminatie op uw werk binnen de zorg en welzijn sector tegenover u?

Gediscrimineerde zorgverleners: n=69

Geziene discriminatie naar sector - Relatieve aantallen

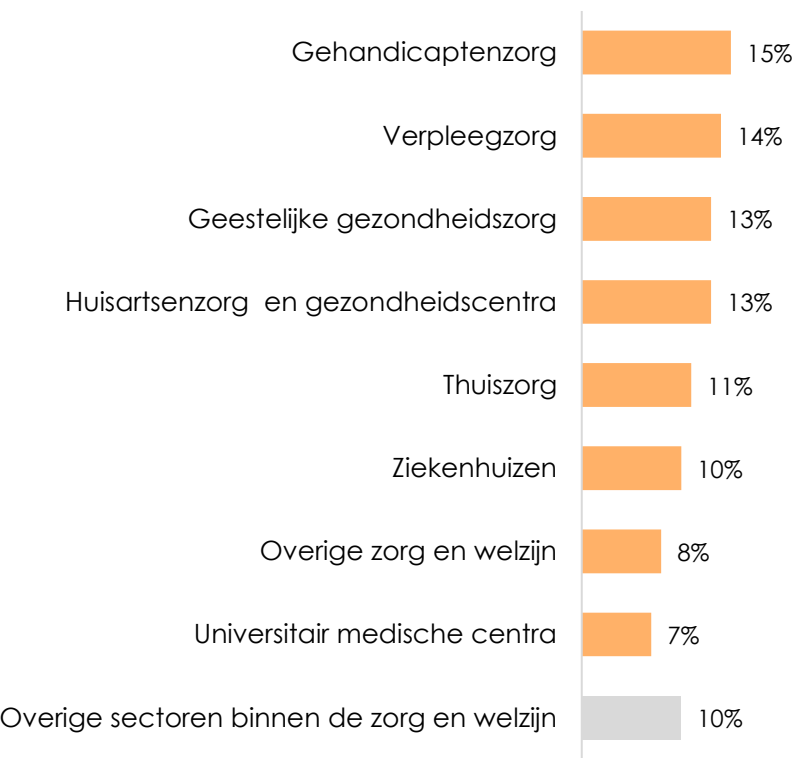
1 op 7 zorgverleners in gehandicaptenzorg heeft discriminatie gezien

1 op 7 zorgverleners uit de gehandicaptenzorg geeft aan in de afgelopen 12 maanden tijdens hun werk discriminatie te hebben gezien. Ook zorgverleners uit de verpleegzorg, geestelijke gezondheidszorg en huisartsenzorg/gezondheidscentra geven relatief vaak aan discriminatie te hebben gezien.

Discriminatie wordt relatief weinig gezien door zorgverleners binnen universitair medische centra.

Toelichting: Deze grafiek toont de relatieve aantallen. Dus het percentage van de zorgverleners binnen een specifieke zorgsector dat zegt discriminatie te hebben gezien tijdens het werk.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden discriminatie gezien op uw werk binnen de zorg en welzijn?

Zorgverleners die discriminatie hebben gezien: n=130

Details discriminatie

Zorgverleners

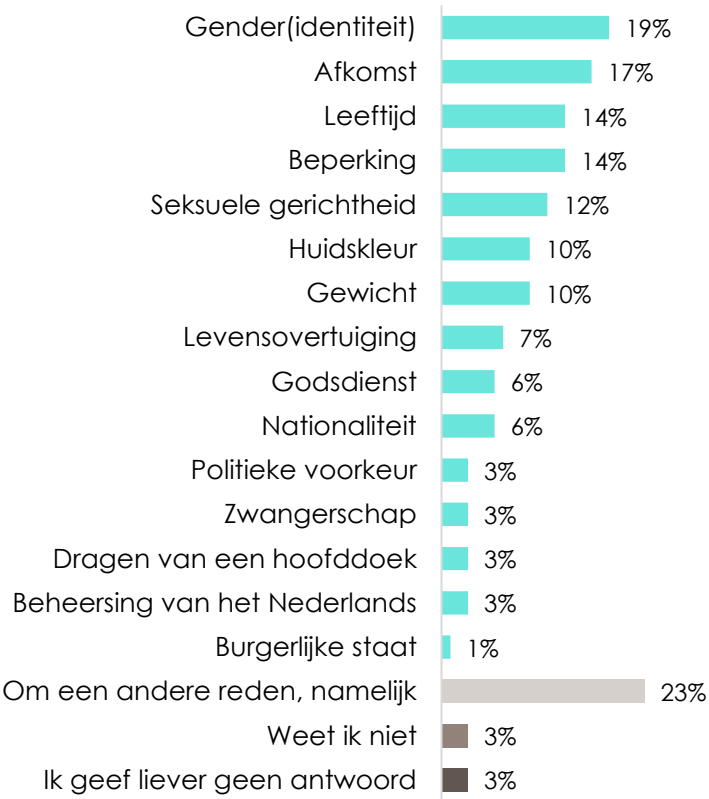
Aard van discriminatie - Ervaren discriminatie

1 op 5 zorgverleners gediscrimineerd op basis van gender

1 op 5 zorgverleners die discriminatie heeft ervaren, geeft aan te zijn gediscrimineerd op basis van hun gender(identiteit). Daarnaast geeft 1 op 6 zorgverleners aan gediscrimineerd te zijn op afkomst. Ook leeftijd en beperking worden vaak genoemd als grond voor discriminatie.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden ervaren. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Op basis waarvan werd u gediscrimineerd op uw werk?

Gediscrimineerde zorgverleners: n=69

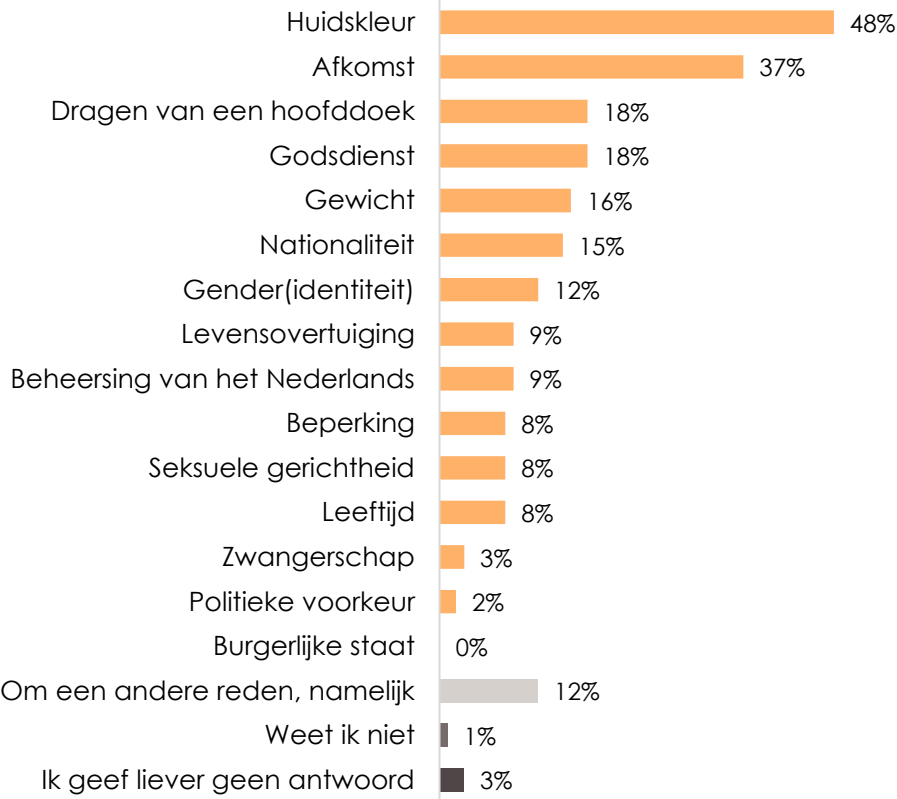
Aard van discriminatie - Geziene discriminatie

Helft zorgverleners heeft discriminatie gezien op huidskleur

De helft van de zorgverleners die discriminatie heeft gezien, geeft aan dat dit was op basis van huidskleur. Bijna 4 op 10 hebben discriminatie gezien op basis van afkomst. Ook heeft 1 op 6 zorgverleners discriminatie om het dragen van een hoofddoek en godsdienst gezien.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden gezien. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Waar werd deze persoon op gediscrimineerd?

Zorgverleners die discriminatie hebben gezien: n=130

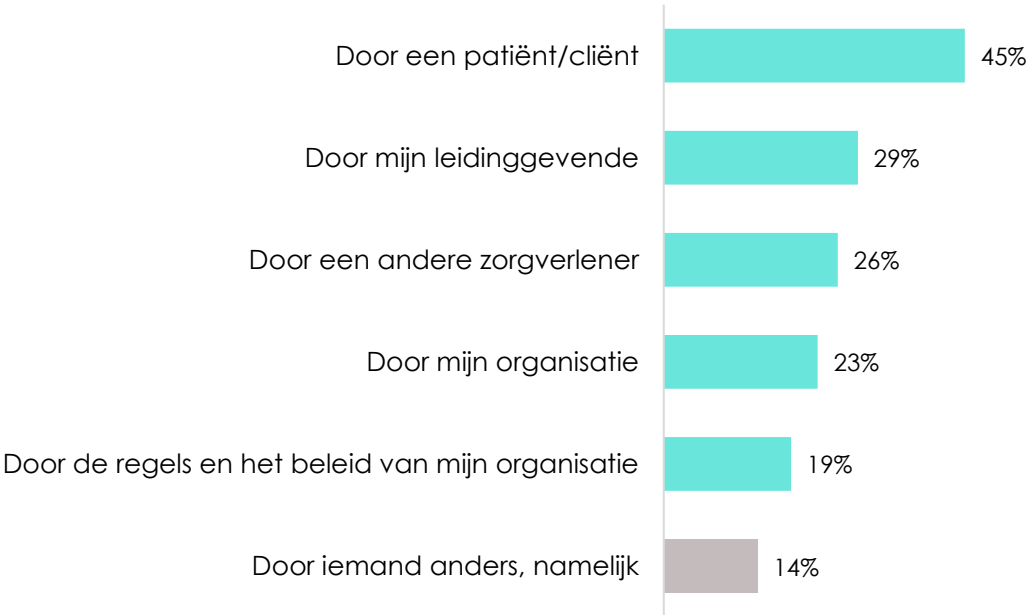
Persoon die discrimineerde - Ervaren discriminatie

Bijna helft zorgverleners gediscrimineerd door patiënt/cliënt

Bijna de helft van de zorgverleners geeft aan te zijn gediscrimineerd door een patiënt/cliënt. 3 op 10 geven aan te zijn gediscrimineerd door de leidinggevende en ongeveer een kwart door een andere zorgverlener. Iets minder dan een kwart geeft aan gediscrimineerd te zijn door de organisatie en 1 op 5 door de regels en het beleid van de organisatie.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de persoon of instelling die hen discrimineerde. Deze vraag kon dus meerdere incidenten van discriminatie betreffen. Respondenten konden dan ook meerdere personen/instellingen aanwijzen. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Door wie werd u gediscrimineerd op uw werk?

Gediscrimineerde zorgverleners: n=69

Persoon die discrimineerde - Geziene discriminatie

7 op 10 hebben gezien dat zorgverlener werd gediscrimineerd door patiënt/cliënt

7 op 10 zorgverleners die discriminatie hebben gezien geven aan dat dit een patiënt/cliënt betrof die een zorgverleners discrimineerde. Iets minder dan een kwart geeft aan discriminatie van een zorgverlener door een andere zorgverlener te hebben gezien. Ruim 1 op 5 heeft gezien dat een patiënt/cliënt werd gediscrimineerd door een zorgverlener en nog eens ruim 1 op 5 heeft gezien dat een patiënt/cliënt werd gediscrimineerd door een andere patiënt/client.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over wie gediscrimineerd werd en door wie dit werd gedaan. Deze vraag kon dus meerdere incidenten van discriminatie betreffen. Respondenten konden dan ook meerdere personen/instellingen aanwijzen. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Wie was de persoon die discrimineerde en wie was de persoon die werd gediscrimineerd?

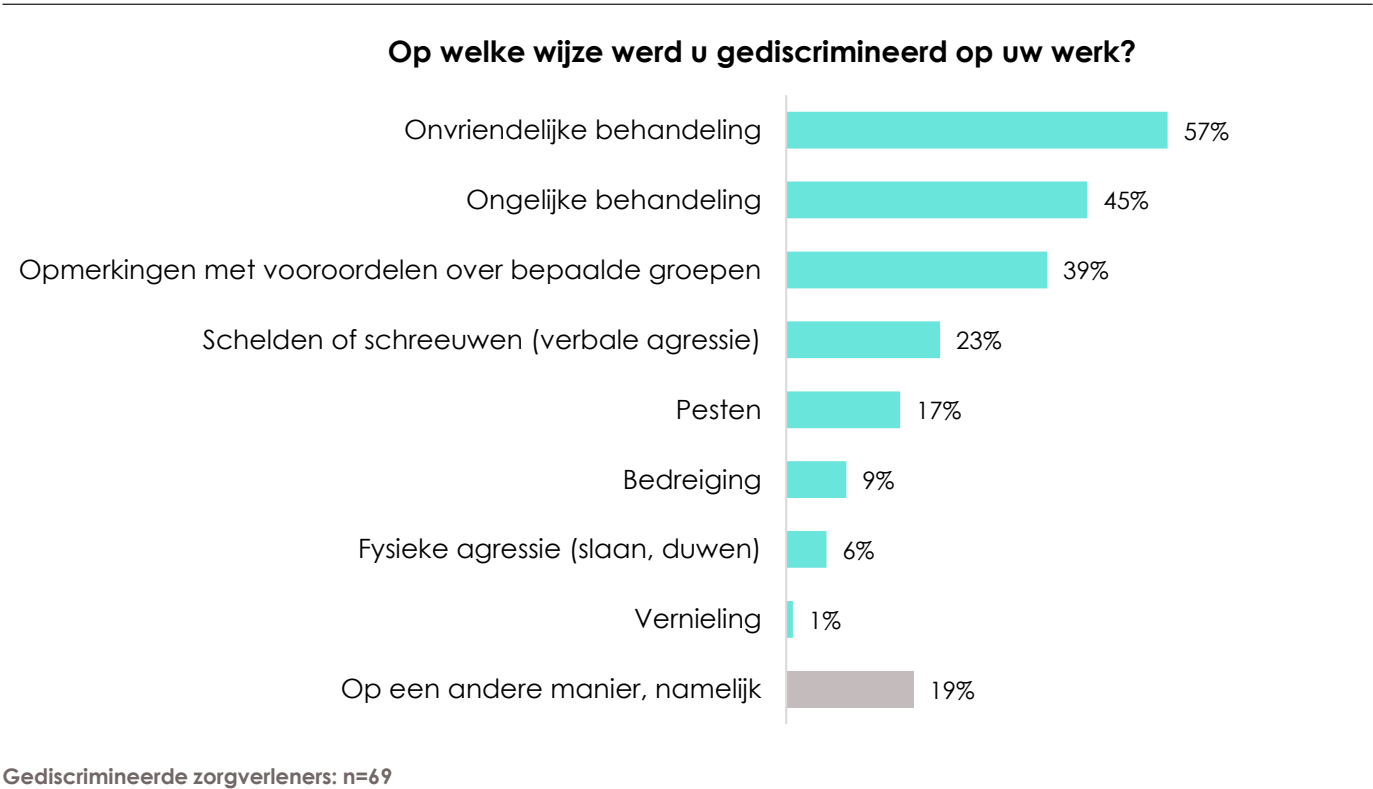
Zorgverleners die discriminatie hebben gezien: n=130

Vorm van discriminatie - Ervaren discriminatie

Bijna helft discriminatie door onvriendelijke behandeling

Ruim de helft van de gediscrimineerde zorgverleners geeft aan onvriendelijk te zijn behandeld. Iets minder dan de helft geeft aan dat de discriminatie in de vorm van ongelijke behandeling was. 4 op 10 geven aan dat het opmerkingen met vooroordelen over bepaalde groepen betrof en iets minder dan een kwart geeft aan dat het verbale agressie betrof.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de wijze waarop zij werden gediscrimineerd. Dit konden dus meerdere incidenten van discriminatie zijn. Respondenten konden dan ook meerdere vormen van discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Vorm van discriminatie - Geziene discriminatie

Helpt geziene discriminatie door vooroordelen

Bijna 6 op 10 zorgverleners die discriminatie hebben gezien, geven aan dat dit onvriendelijke behandeling betrof. Ruim de helft geeft aan dat dit opmerkingen met vooroordelen over bepaalde groepen betrof. Een kwart geeft aan dat het ongelijke behandeling betrof. 1 op 5 heeft verbale agressie gezien en 1 op 12 zag fysieke agressie.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden gezien. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere personen/instellingen aanwijzen. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Op welke wijze werd iemand anders gediscrimineerd in de zorg waar u bij was?

Zorgverleners die discriminatie hebben gezien: n=130

Gevolgen discriminatie

Zorgverleners

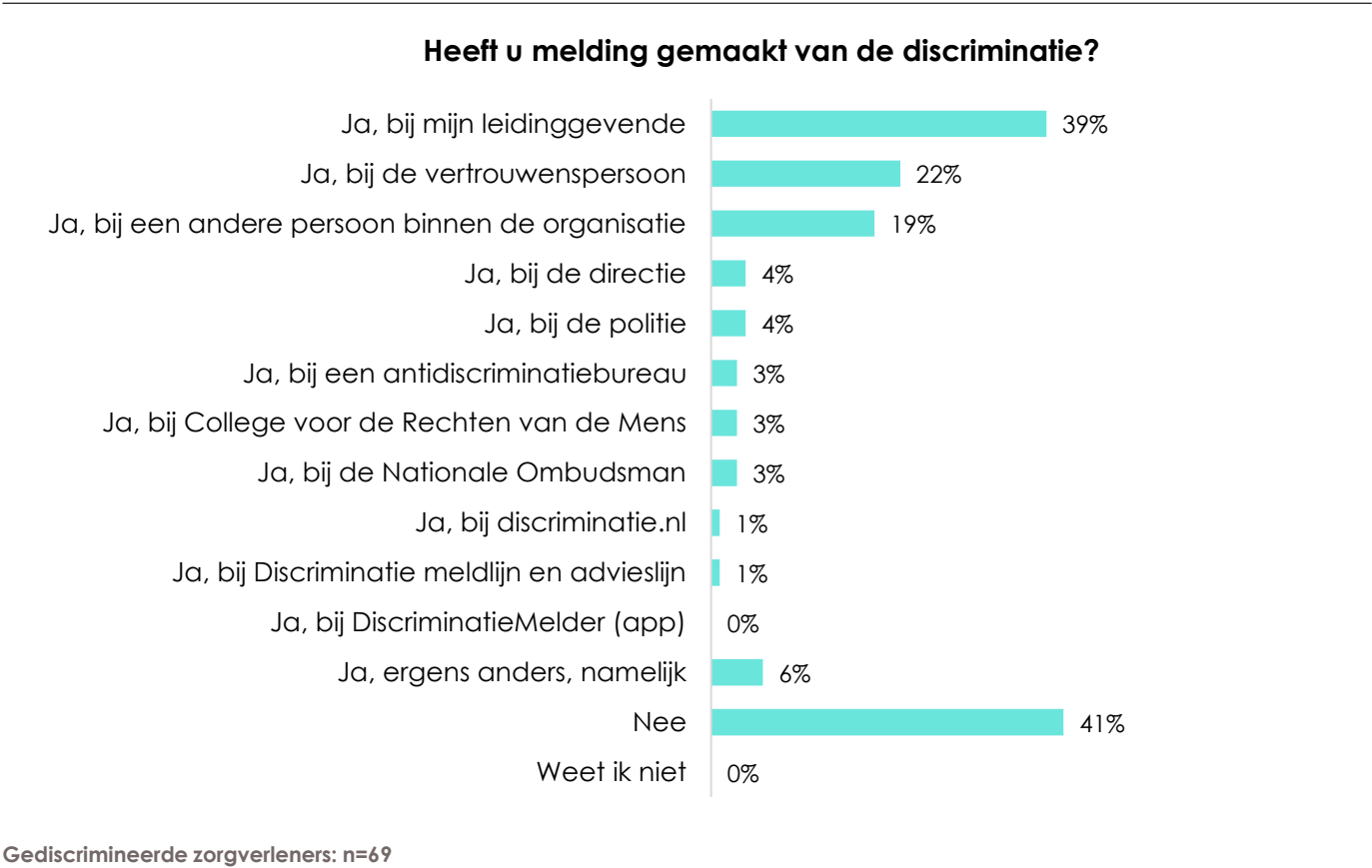
Melden van discriminatie - Ervaren discriminatie

4 op 10 maken geen melding van discriminatie

4 op 10 gediscrimineerde zorgverleners, geven aan geen melding te hebben gemaakt van de discriminatie.

Van de zorgverleners die wel melding hebben gemaakt, geven 2 op 3 aan dit bij de leidinggevende te hebben gedaan. 1 op 3 heeft melding gemaakt bij de vertrouwenspersoon en nog eens 1 op 3 deed dit bij een andere persoon binnen de organisatie.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over het melden van discriminatie. Dit kon dus meerdere incidenten van discriminatie omvatten. Respondenten konden dan ook meerdere meldvormen opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Gevolgen discriminatie - Ervaren discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde zorgverleners gevraagd welke gevolgen de discriminatie voor hen had. Uit deze antwoorden kwamen drie veelgenoemde gevolgen naar voren:

- 1. Verminderd mentaal welzijn:** Gediscrimineerde zorgverleners geven aan dat het incident een negatief effect heeft gehad op hun mentale welzijn. Sommige zorgverleners noemen bijvoorbeeld dat dit het werkplezier heeft verminderd, bij anderen heeft het zelfs geleid tot ernstige mentale problemen.
- 2. Vermijdingsgedrag:** Gediscrimineerde zorgverleners geven aan na het incident bepaalde situaties of personen actief uit de weg te gaan.
- 3. Gevoel van onzekerheid:** Gediscrimineerde zorgverleners geven aan onzeker te zijn geworden na het incident.

Wat was het gevolg van de discriminatie voor u?

"Minder werkplezier. Met tegenzin naar het werk gaan."

"Ziektewet ivm mentale problemen."

"Stress en uiteindelijk ziekmelding."

"Slapeloosheid en onrust."

"Ga niet meer naar vergadering waar hij bij zit."

"Niet meer naar feesten gaan."

"Somber en op zoek naar andere werkgever"

"Werd er onzeker van"

"Twijfelen aan eigen kunnen"

"Er ontstaat soms wantrouwen en onzekerheid."

Gediscrimineerde zorgverleners: n=69

Preventie

Zorgverleners

Prevalentie en voorkomen discriminatie

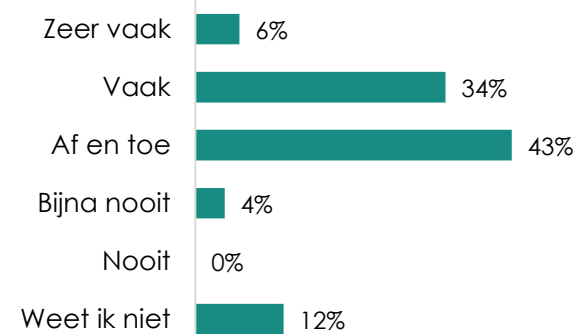
4 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie vaak voorkomt

Zes procent van de zorgverleners denkt dat discriminatie in de zorg zeer vaak voorkomt. Nog eens 1 op 3 denkt dat het vaak voorkomt. Een klein deel van de zorgverleners denkt dat discriminatie nooit of bijna nooit voorkomt, slechts vier procent.

3 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie lastig te voorkomen is

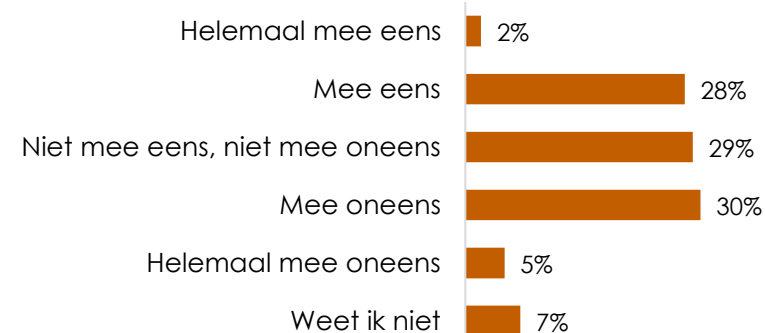
3 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie in de zorg lastig te voorkomen is. Ruim 1 op 3 denkt dat het niet moeilijk is om discriminatie in de zorg te voorkomen. 3 op 10 staan hier neutraal in en 1 op 14 geeft aan dit niet te weten.

Denkt u dat discriminatie in de zorg veel voorkomt in Nederland?

Zorgverleners: n=1.262

Discriminatie in de zorg is moeilijk te voorkomen

Zorgverleners: n=1.262

Preventie door zorgverleners en zorgorganisaties

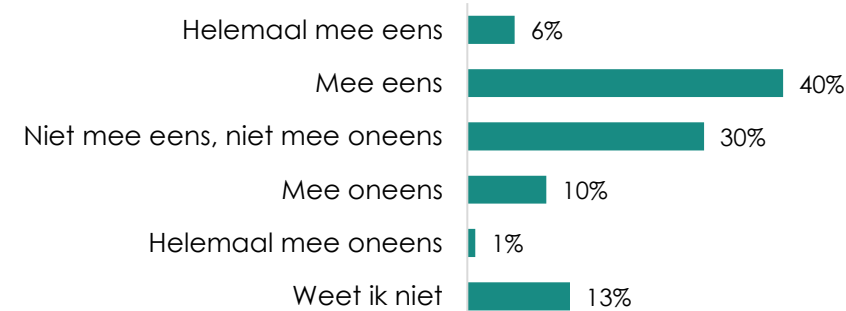
1 op 9 denkt dat zorgverleners te weinig inzetten op preventie

1 op 9 zorgverleners denkt dat zorgverleners zich te weinig inzetten om discriminatie te voorkomen. Iets minder dan de helft denkt dat zorgverleners voldoende doen. 3 op 10 zijn neutraal over de vraag of zorgverleners voldoende doen en 1 op 8 geeft aan dit niet te weten.

1 op 12 denkt dat zorgorganisatie te weinig inzet op preventie

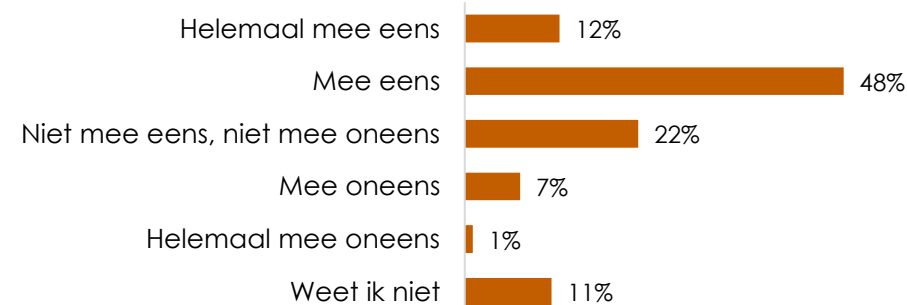
1 op 12 zorgverleners denkt dat de zorgorganisatie zich te weinig inzet om discriminatie te voorkomen. 6 op 10 denken dat zorgorganisaties voldoende doen, ruim 1 op 5 staat hier neutraal in en 1 op 9 geeft aan dit niet te weten.

Zorgverleners zetten zich voldoende in om discriminatie te voorkomen

Zorgverleners: n=1.262

Mijn zorgorganisatie zet zich voldoende in om discriminatie te voorkomen

Zorgverleners: n=1.262

Preventie door zorgverleners en zorgorganisaties

Maatregelen vaakst gericht op zorgorganisatie

Ruim de helft van de zorgverleners geeft aan dat er binnen zijn zorgorganisatie maatregelen worden toegepast die gericht zijn op de organisatie. Iets minder dan de helft geeft aan dat er maatregelen worden toegepast die zijn gericht op het melden van discriminatie en bijna 4 op 10 geven aan dat er maatregelen worden toegepast die zijn gericht op de zorgprofessional.

Maatregelen die zijn gericht op de omstanders worden het minst vaak genomen door zorgorganisaties. Bijna een kwart geeft bovendien aan dat geen van de genoemde maatregelen door zijn zorgorganisatie worden toegepast.

Bestrijding discriminatie

In een open vraag is zorgverleners gevraagd hoe de zorgsector discriminatie kan tegengaan. Uit deze antwoorden kwamen de volgende drie veelgenoemde suggesties naar voren:

1. **Bewustwording:** Zorgverleners benadrukken het belang van bewustwording. Bijvoorbeeld door het onderwerp bespreekbaar te maken.
2. **Bestrafen van discriminatie:** Zorgverleners noemen het belang van het bestraffen van discriminatie, zowel het bestraffen van discriminatie door zorgverleners als door patiënten/cliënten.
3. **Educatie:** Zorgverleners geven aan dat meer educatie gewenst is op dit gebied. Bijvoorbeeld in de vorm van trainingen of informatieverstrekking.

Heeft u suggesties hoe de zorg en welzijn sector discriminatie kunnen tegengaan?

"Door er open over te praten en het in de teams te benoemen wat het is, en hoe je het kan voorkomen of bijtijds kan signaleren en hoe dan te handelen."

"Het bespreekbaar maken, zodat iedereen zich bewust is van wat discriminatie is en hoe je dit kan voorkomen."

"Meer creëren van bewustwording. Veel discriminatie is onbewust of wordt niet als zodanig herkend en erkend."

"Streng straffen voor patiënten/collegae die discrimineren, weren van zorg en direct maatregelen als het op de werkvloer gebeurt."

"Harder aanpakken van discriminatie. Uitsluiten van medewerkers en patiënten die discrimineren."

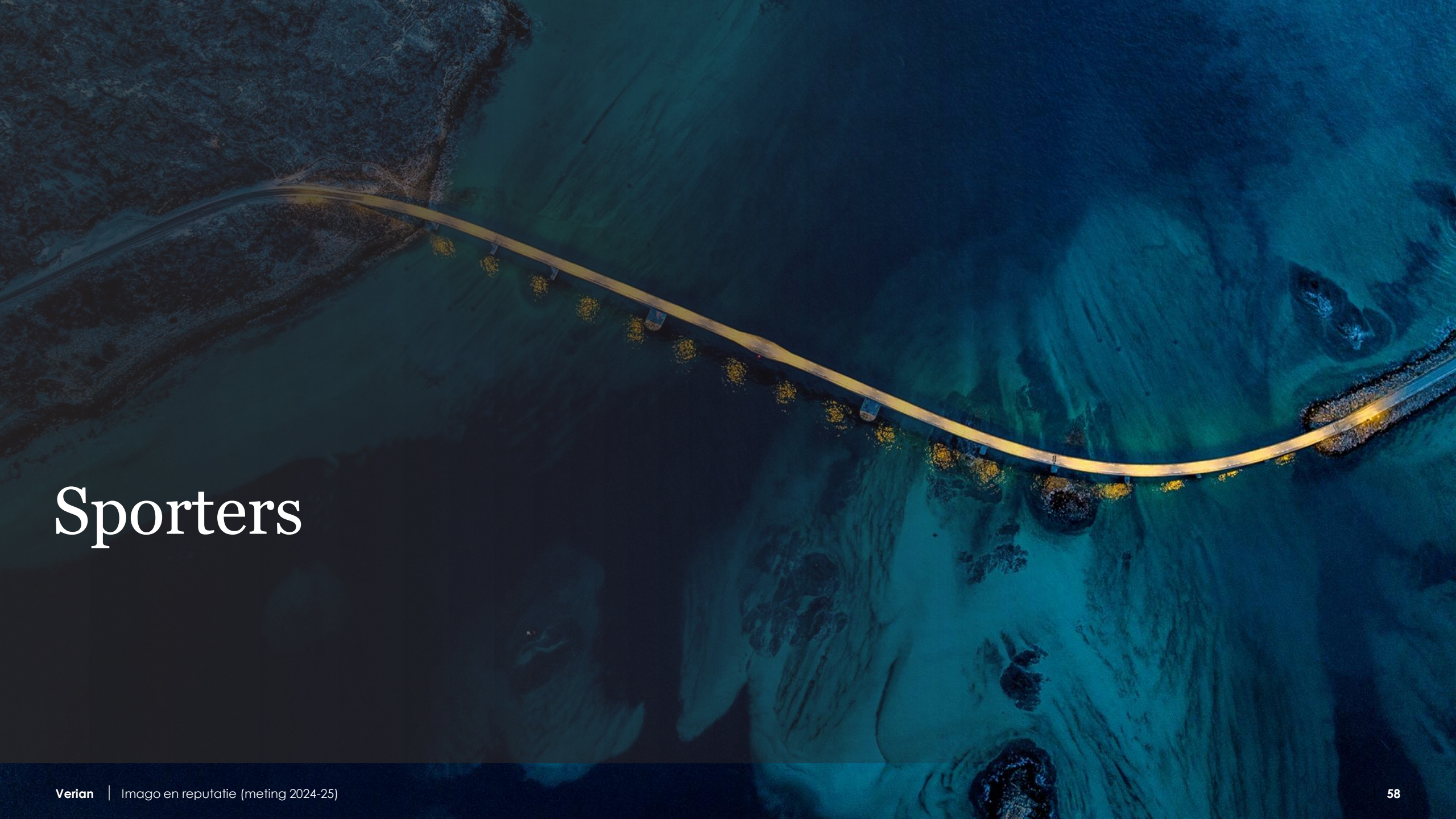
"Patiënten en familie discrimineren nogal eens. Dit harder aanpakken. Het moet gevolgen hebben en dat heeft het nu niet"

"Meer trainingen te geven, aan uitvoerenden, maar zeker ook aan leidinggevenden"

"Veel informatie geven en op zoveel mogelijk manieren kenbaar maken dat we discriminatie niet wensen..."

"Trainingen in het herkennen van de eigen vooroordelen en hoe hier mee om te gaan"

Zorgverleners: n=1.262

Sporters

Prevalentie discriminatie

Sporters

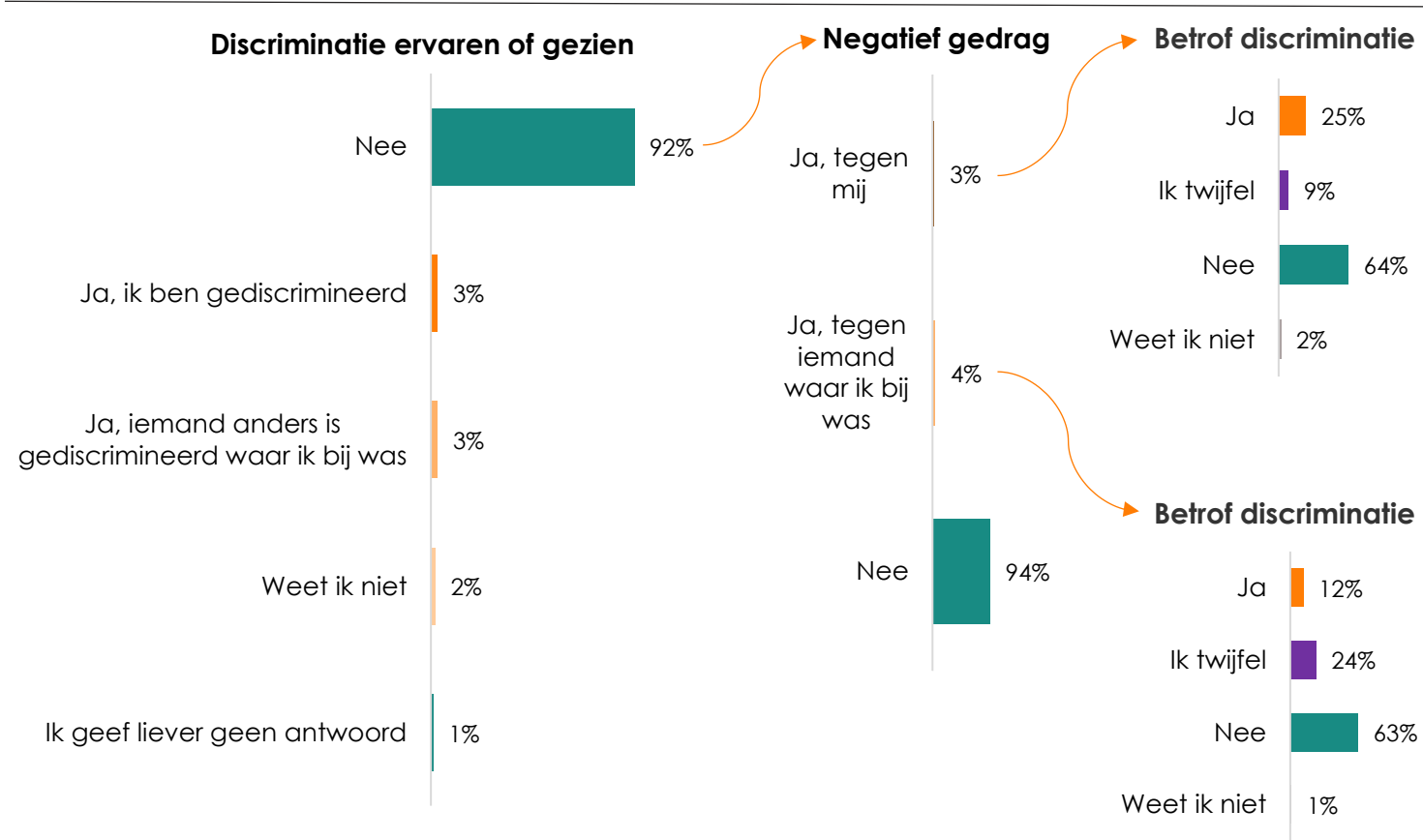
Discriminatie meegemaakt

Vier procent sporters gediscrimineerd

Drie procent van de sporters geeft aan gediscrimineerd te zijn tijdens of rondom het sporten in de afgelopen 12 maanden. Nog eens drie procent geeft aan te hebben gezien dat iemand anders werd gediscrimineerd waar zij bij waren.

Om ook situaties waarin men discriminatie vermoedt, maar dit niet zeker weet te betrekken in dit onderzoek zijn sporters die in eerste instantie aangeven geen discriminatie te hebben meegemaakt, gevraagd of zij negatief gedrag hebben ervaren tijdens of rondom het sporten. Indien dit het geval was, is hen gevraagd in hoeverre zij denken dat dit discriminatie betrof.

Sporters die aangeven negatief gedrag te hebben ervaren of gezien tijdens of rondom het sporten en daarna bevestigen dat dit discriminatie betrof of hierover twijfelen, worden in dit onderzoek ook meegeteld als personen die discriminatie hebben ervaren of gezien. In totaal heeft daarmee **vier procent** van de sporters die in de afgelopen 12 maanden **discriminatie ervaren** tegenover zichzelf en nog eens **vier procent** van de sporters heeft in de afgelopen 12 maanden **discriminatie gezien**.

Sporters: n=1.901

Discriminatie in sport naar minderheidsgroepen

1 op 4 Marokkaanse Nederlanders gediscrimineerd

Sporters met een migratieachtergrond hebben vaker discriminatie ervaren tijdens of rondom het sporten; gemiddeld 1 op 14 heeft discriminatie ervaren. Onder Marokkaanse Nederlanders ligt dit aantal nog een stuk hoger; 1 op 4 geeft aan gediscrimineerd te zijn in de afgelopen 12 maanden. Ook moslims geven vaker aan discriminatie te hebben ervaren.

Onder de andere minderheidsgroepen ligt het aantal dat discriminatie heeft ervaren nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van sporters.

Note: Mogelijk is er onder minderheidsgroepen binnen de sport sprake van een zelfselectie effect (minderheidsgroepen mijden sport en hebben daardoor minder te maken met discriminatie) waardoor de verschillen tussen minderheidsgroepen en het gemiddelde minder groot zijn dan in de zorg. Zo sporten bijvoorbeeld personen met (ernstig) overgewicht minder vaak dan gemiddeld (48% ten opzichte van 58% gemiddeld).

Migratieachtergrond		LHBTIQA+		Religieus	
7%		4%		5%	

Marokko	24%	Biseksueel - totaal	3%	Islam	12%
Suriname	7%	Biseksueel - vrouw	3%	Protestants	2%
Turkije	6%	Lesbienne	0%	Rooms-katholiek	2%
Land in Azië	3%	Overig LHBTIQA+	4%	Overige religies	4%
Land in Europa (excl. Turkije)	2%				

Beperking		Opleidingsniveau		Overgewicht	
4%		4%		2%	

Psychische aandoening	4%	Laag	4%	Ernstig overgewicht	4%
Lichamelijke beperking	4%	Midden	4%	Overgewicht	2%
		Hoog	3%		

Sporters: n=1.901

Discriminatie in sport minderheidsgroepen - Intersectioneel

Religieuze sporters met migratieachtergrond vaker gediscrimineerd

Sporters die religieus zijn en een migratieachtergrond hebben, worden relatief vaak gediscrimineerd. Naast dit gegeven wijzen deze uitkomsten er niet op dat wanneer sporters tot meerdere minderheidsgroepen behoren, zij vaker gediscrimineerd worden.

Intersectioneel	
Migratieachtergrond & Religieus	9%
Beperking & Migratieachtergrond	6%
LHBTIQA+ & Beperking	5%
Beperking & Religieus	4%
Overgewicht & Beperking	3%
Overgewicht & Beperking & Religieus	2%
LHBTIQA+ & Overgewicht	2%
Overgewicht & Migratieachtergrond	1%
Overgewicht & Religieus	1%

Ervaren discriminatie naar type sport - Absolute aantallen

Discriminatie vaakst bij voetbal en fitness

Van de sporters die zijn gediscrimineerd, geeft 1 op 3 aan dat dit tijdens of rondom het voetballen gebeurde. 1 op 5 geeft aan dat dit tijdens of rondom het fitnessen gebeurde.

Toelichting: Deze grafiek toont de absolute aantallen. Het betreft het percentage gediscrimineerde sporters dat aangeeft in een bepaald type sport te zijn gediscrimineerd. Het feit dat voetbal en fitness relatief vaak worden beoefend, moet worden meegenomen in de interpretatie van deze cijfers.

Ervaren discriminatie naar type sport - Relatieve aantallen

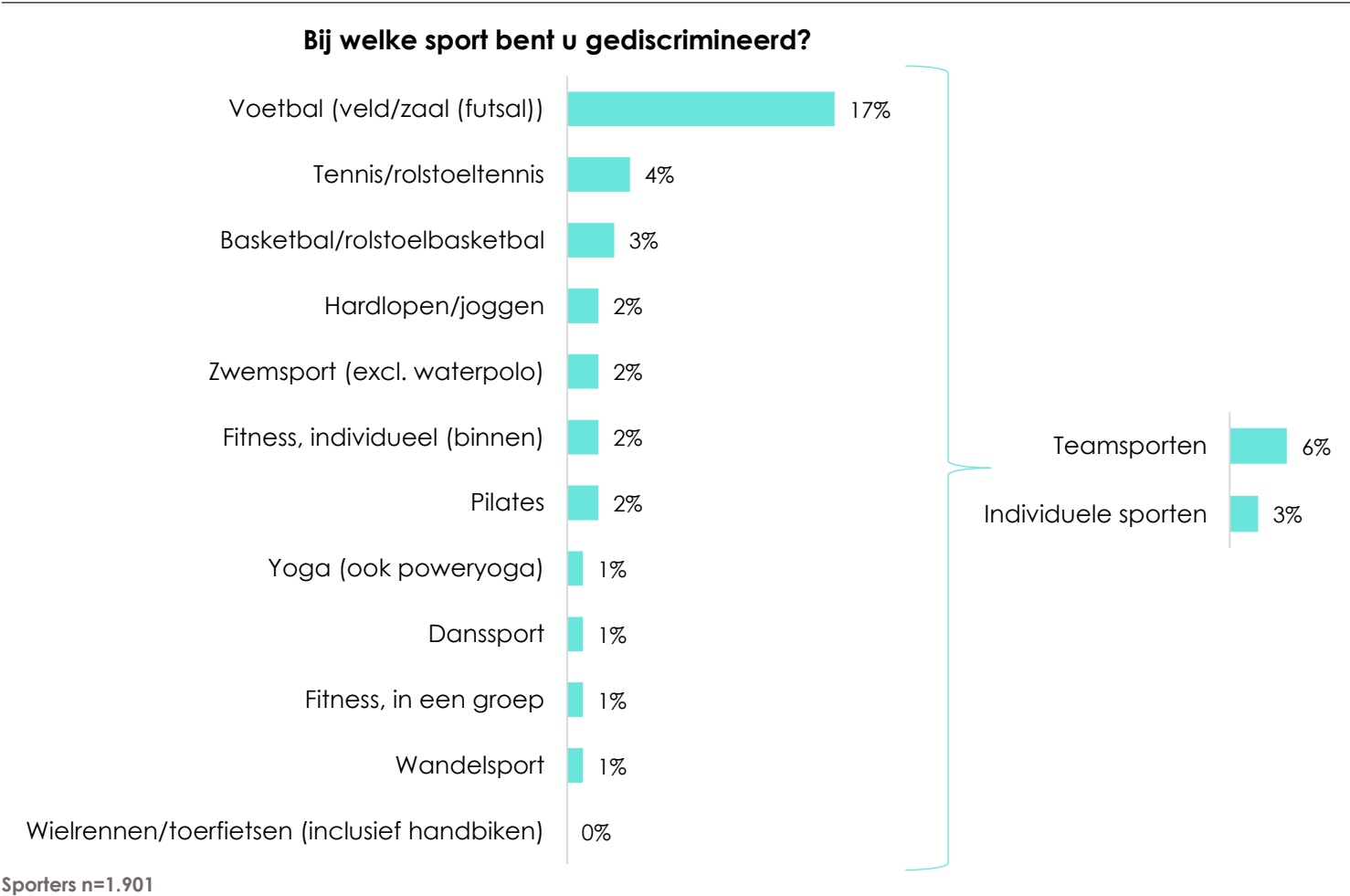
Teamsporters vaker gediscrimineerd

Beoefenaars van teamsporten geven twee keer zo vaak aan gediscrimineerd te zijn als beoefenaars van individuele sporten.

Onder voetballers geeft 1 op 6 aan discriminatie te hebben ervaren tijdens of rondom het voetbal in de afgelopen 12 maanden. Onder (rolstoel)tennissers geeft vier procent aan discriminatie te hebben ervaren tijdens of rondom het (rolstoel)tennis.

Discriminatie komt relatief weinig voor binnen de sporten wielrennen/toerfietsen, wandelen, fitness in een groep, dans en yoga.

Toelichting: Deze grafieken tonen de relatieve aantallen. Dus het percentage van de beoefenaars van een bepaald type sport dat zegt gediscrimineerd te zijn binnen dit type sport.

Geziene discriminatie naar type sport - Absolute aantallen

Helpt geziene discriminatie in voetbal

Van sporters die discriminatie heeft gezien, geeft bijna de helft aan dat dit tijdens of rondom voetbal was. 1 op 6 geeft aan dat dit tijdens of rondom de fitness was en 1 op 10 tijdens of rondom de wandelsport.

Toelichting: Deze grafiek toont de absolute aantallen. Het betreft het percentage van de sporters dat discriminatie heeft gezien dat aangeeft in een bepaald type sport discriminatie te hebben gezien. Het feit dat voetbal, fitness en de wandelsport relatief vaak worden beoefend, moet worden meegenomen in de interpretatie van deze cijfers.

Geziene discriminatie naar type sport - Relatieve aantallen

Teamsporters zien vaker discriminatie

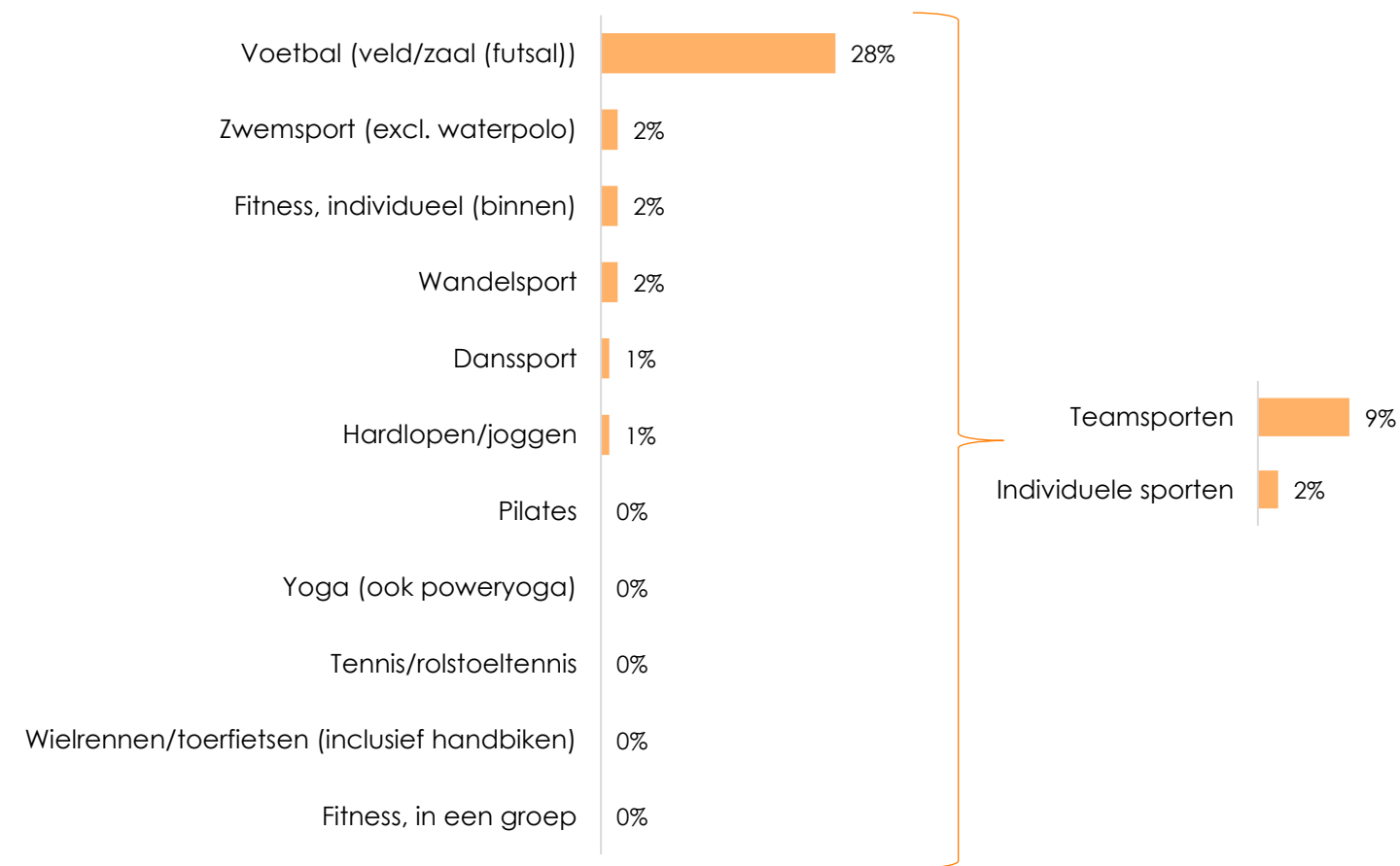
Beoefenaars van teamsporten zien ruim vier keer zo vaak discriminatie als beoefenaars van individuele sporten.

Van de voetballers geeft ruim 1 op 4 aan dat zij discriminatie hebben gezien in de afgelopen 12 maanden tijdens of rondom het voetbal.

Discriminatie wordt relatief weinig gezien in de sporten pilates, yoga, tennis/rolstoeltennis, wielrennen/toerfietsen en fitness in een groep.

Deze grafieken tonen de relatieve aantallen. Dus het percentage van de beoefenaars van een bepaald type sport dat zegt discriminatie te hebben gezien binnen dit type sport.

Bij welke sport heeft u gezien dat iemand werd gediscrimineerd?

Sporters n=1.901

Details discriminatie

Sporters

Aard van discriminatie - Ervaren discriminatie

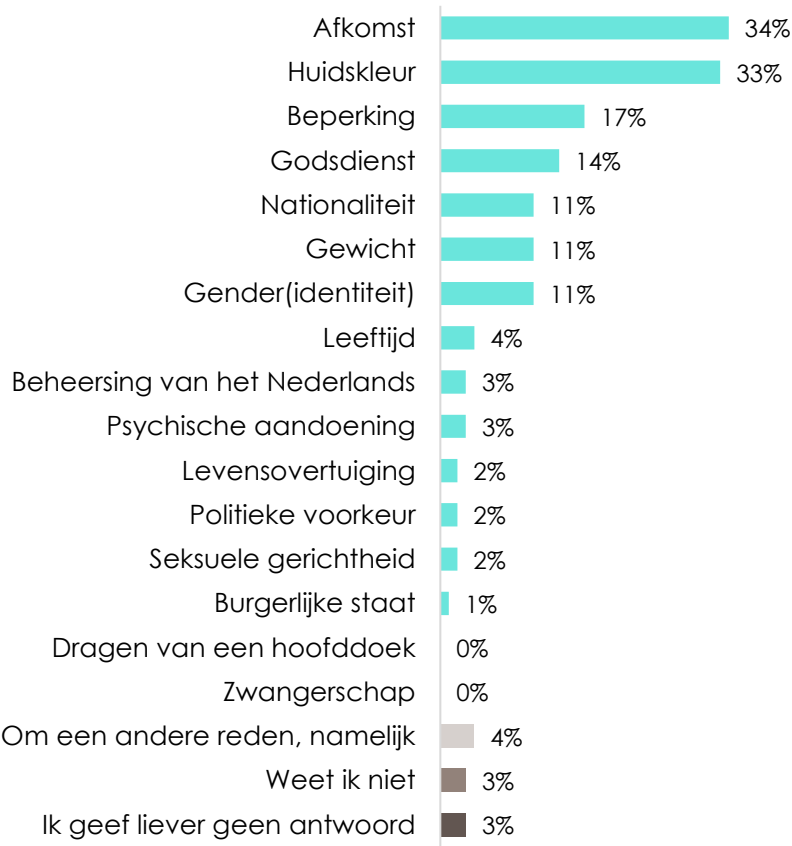
1 op 3 gediscrimineerd op afkomst en/of huidskleur

1 op 3 sporters die discriminatie heeft ervaren, geeft aan dat dit was op basis van afkomst. Nog eens 1 op 3 geeft aan discriminatie te hebben ervaren op basis van huidskleur. Gerelateerd aan deze gronden voor discriminatie wordt ook nationaliteit genoemd door 1 op 9 en beheersing van het Nederlands wordt genoemd door drie procent van de gediscrimineerde sporters.

Daarnaast geeft 1 op 6 aan gediscrimineerd te zijn op basis van een beperking en 1 op 7 op basis van godsdienst. Ook gewicht en gender(identiteit) wordt door 1 op 9 sporters genoemd als datgene waarop zij werden gediscrimineerd.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden ervaren binnen een bepaald type sport. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Waar werd u op gediscrimineerd bij ...?

Gediscrimineerde sporters: n=62

Aard van discriminatie - Geziene discriminatie

4 op 10 geziene discriminatie op afkomst

4 op 10 van de sporters die discriminatie hebben gezien, geven aan dat zij discriminatie op basis van afkomst hebben gezien. Nog eens 1 op 3 geeft aan discriminatie op basis van huidskleur te hebben gezien. Daarnaast geeft 1 op 7 aan discriminatie te hebben gezien op basis van nationaliteit en twee procent geeft aan discriminatie te hebben gezien op basis van de beheersing van het Nederlands.

Daarnaast geeft 1 op 6 aan discriminatie te hebben gezien op basis van gewicht en 1 op 7 geeft aan discriminatie te hebben gezien op basis van beperking. 1 op 10 geeft aan discriminatie te hebben gezien op basis van godsdienst.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de grond van de incidenten van discriminatie die zij hadden gezien binnen een bepaald type sport. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere gronden voor discriminatie opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Waar werd deze persoon op gediscrimineerd?

Sporters die discriminatie hebben gezien: n=55

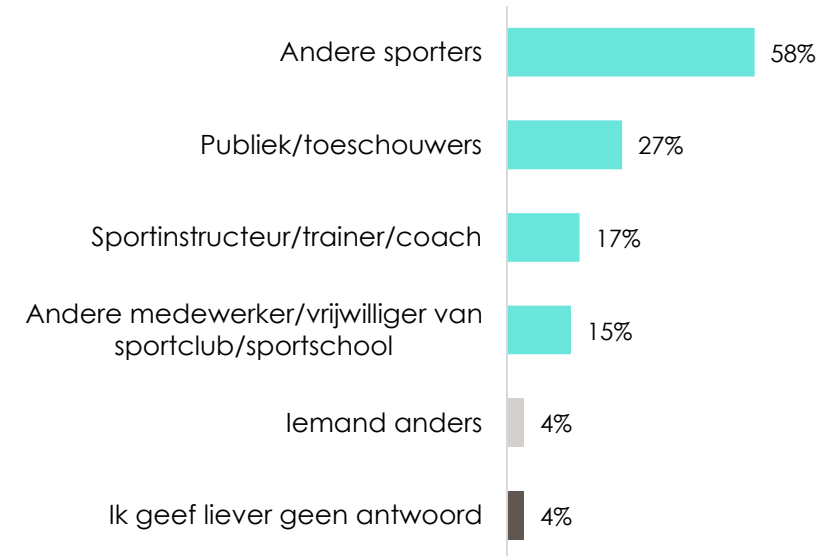
Persoon die discrimineerde - Ervaren discriminatie

6 op 10 sporters gediscrimineerd door andere sporters

Bijna 6 op 10 sporters die discriminatie hebben ervaren, geven aan gediscrimineerd te zijn door andere sporters. Ruim 1 op 4 geeft aan gediscrimineerd te zijn door publiek/toeschouwers. Daarnaast wordt de sportinstructeur/trainer/coach door 1 op 6 gediscrimineerde sporters aangewezen als de persoon die hen discrimineerde.

Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de persoon die hen discrimineerde van de incidenten van discriminatie die zij hadden gezien binnen een bepaald type sport. Dit konden dus meerdere incidenten zijn. Respondenten konden dan ook meerdere personen opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Door wie werd u gediscrimineerd bij ...?

Gediscrimineerde sporters: n=62

Persoon die discrimineerde - Geziene discriminatie

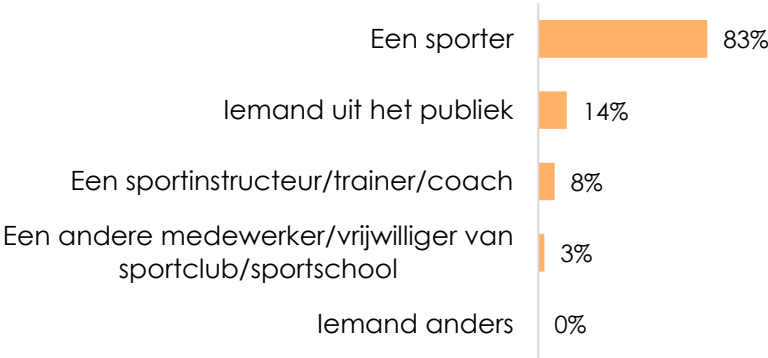
3 op 4 geziene discriminatie door andere sporters

3 op 4 sporters die discriminatie hebben gezien, geven aan te hebben gezien dat andere sporters iemand discrimineerde. 1 op 3 sporters geeft aan dat het publiek/de toeschouwers iemand discrimineerde. De sportinstructeur/trainer/coach wordt door zeven procent aangewezen als de person die discrimineerde en een andere medewerker/vrijwilliger van de sportclub/sportschool door vijf procent.

Ruim 8 op 10 sporters die discriminatie hebben gezien, geven aan te hebben gezien dat een sporter werd gediscrimineerd. 1 op 7 geeft aan te hebben gezien dat iemand uit het publiek werd gediscrimineerd. Acht procent zag dat een sportinstructeur/trainer/coach werd gediscrimineerd en drie procent dat een andere medewerker/vrijwilliger van de sportclub/sportschool werd gediscrimineerd.

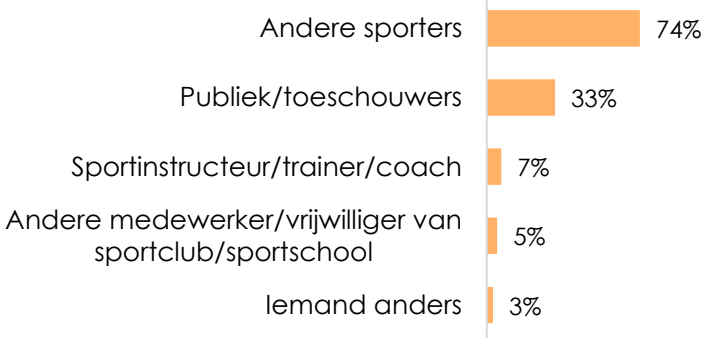
Toelichting: Respondenten werd één vraag gesteld over de discriminatie die zij hebben gezien binnen een bepaald type sport. Dit konden dus meerdere incidenten betreffen. Respondenten konden dan ook meerdere personen opgeven. Hierdoor telt het totaal van grafiek op tot boven de honderd procent.

Wie was de persoon bij ... die werd gediscrimineerd waar u bij was?

Sporters die discriminatie hebben gezien: n=55

Door wie werd de persoon gediscrimineerd bij ... waar u bij was?

Sporters die discriminatie hebben gezien: n=55

Beschrijving discriminatie - Ervaren discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde sporters gevraagd te beschrijven op welke manier zij werden gediscrimineerd. Uit deze antwoorden kwamen de volgende vormen van discriminatie het vaakst naar voren:

1. Negatieve uitingen: Gediscrimineerde sporters geven dat de discriminatie in de vorm van negatief gedrag werd geuit. Sommigen geven aan uitgescholden te zijn of genegeerd te worden.

2. Ongelijke behandeling: Gediscrimineerde sporters geven aan dat zij minder goed werden behandeld omwille van hun persoonskenmerken.

Kunt u meer vertellen over hoe u werd gediscrimineerd bij..., wat is er gebeurd?

"Uitgescholden vanwege mijn geaardheid"

"Negeren, onvriendelijk gedrag, je hoort hier niet"

"Ik ben donker getint en word vaak neger genoemd"

"Scheldpartijen en fysieke intimidatie"

"Ik wilde graag bij een club. De trainer zei: ik heb jullie soort liever niet"

"Vereniging wilde zo min mogelijk dames laten spelen"

"Toen ik een club zocht werd ik steeds zonder reden afgewezen. Of ze zeiden we zitten vol. Mijn vrienden konden daar wel voetballen en ik niet."

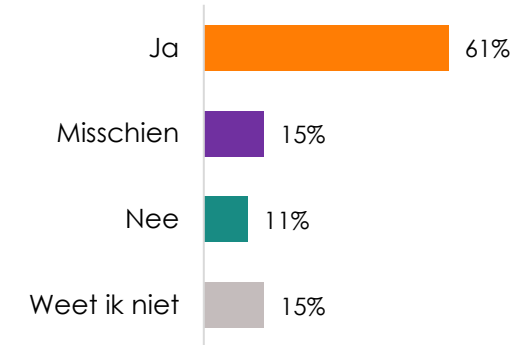
Gediscrimineerde sporters: n=62

Bewuste discriminatie

6 op 10 ervoeren discriminatie als bewust

6 op 10 sporters die discriminatie hebben ervaren, geven aan dat deze discriminatie bewust was. 1 op 9 denkt dat de discriminatie niet bewust was, 1 op 7 denkt dat het misschien bewust was en nog eens 1 op 7 geeft aan dit niet te weten.

Discrimineerde de persoon bij ... u bewust?

Gediscrimineerde sporters: n=62

Gevolgen discriminatie

Sporters

Gevolgen van discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde sporters gevraagd naar de gevolgen van de discriminatie. Uit deze antwoorden kwamen drie veelgenoemde gevolgen naar voren:

1. **Sportverzuim:** Gediscrimineerde sporters geven aan na hun ervaring minder te zijn gaan sporten, sommigen zijn zelfs helemaal gestopt met de sport.
2. **Verminderd sportplezier:** Gediscrimineerde sporters geven aan na hun ervaring minder plezier te beleven aan het sporten.
3. **Angst:** Gediscrimineerde sporters geven aan zich na de ervaring angstig te voelen tijdens het sporten.

Wat was het gevolg van de discriminatie voor u en uw omgeving?

"Verdrietig, boos en hierdoor minder gaan zwemmen"

"Ik heb een paar keer overgeslagen"

"Stoppen met de sport"

"..moet mij vaak mentaal oppeppen voor ik erheen ga. Vaak ga ik uiteindelijk niet, wat niet goed is voor mijn conditie."

"Vervelend gevoel en wat minder plezier in de sport."

"Tegen sommige tegenstanders heb je minder plezier in het spel"

"Ik ga met minder plezier naar de sportschool..."

"Onveilig gevoel"

"Angst"

"Ik word er niet bang van maar ik ben meer op mijn hoede"

"Me niet veilig voelen"

Gediscrimineerde sporters: n=62

Melden van discriminatie

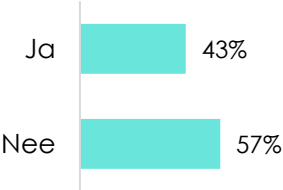
Helpt zwijgt over discriminatie

Ruim de helft van de sporters die discriminatie heeft ervaren, heeft hier niet over verteld tegen iemand anders.

6 op 7 maken geen melding

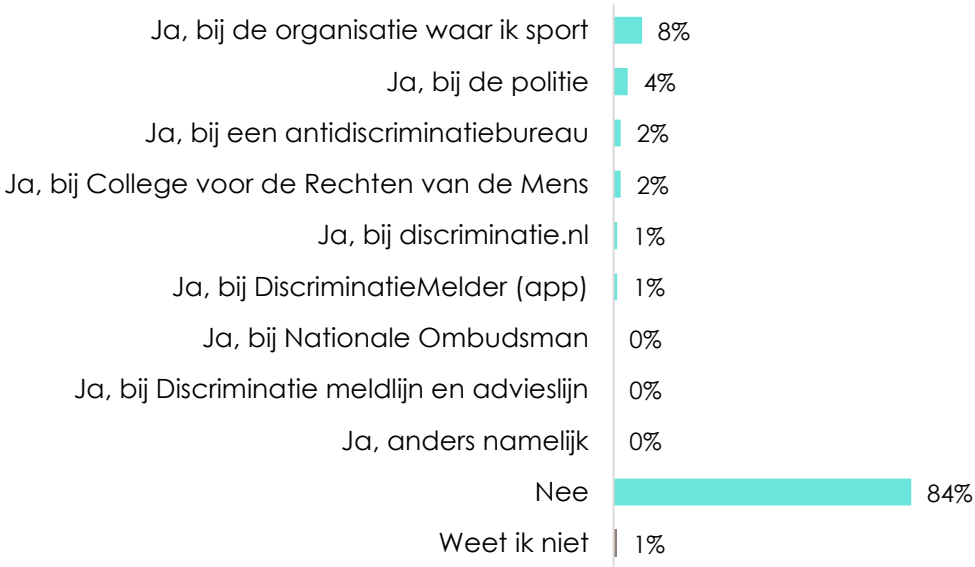
6 op 7 sporters die discriminatie hebben ervaren, hebben hier geen melding van gemaakt. Van de sporters die wel melding hebben gemaakt, heeft de helft dit gedaan bij de organisatie waar zij sporten. 1 op 4 melders heeft melding gemaakt bij de politie.

Heeft u over de discriminatie bij ... verteld tegen iemand anders?

Gediscrimineerde sporters: n=62

Heeft u de discriminatie bij ... gemeld bij een klachtencommissie of andere instantie?

Gediscrimineerde sporters: n=62

Niet melden van discriminatie

In een open vraag is gediscrimineerde sporters die geen melding van de discriminatie hebben gemaakt, gevraagd waarom zij dit niet hebben gedaan. Uit deze antwoorden kwamen twee veelgenoemde redenen naar voren:

1. **Geen nut:** Sommigen denken dat het geen zin heeft om melding te maken. Bijvoorbeeld omdat zij denken dat het niet serieus genomen zal worden of geen effect zal hebben.
2. **Niet bekend met de mogelijkheid:** Sommigen geven aan dat zij niet wisten dat zij melding kunnen maken van discriminatie.

Waarom heeft u geen melding gemaakt van de discriminatie?

"Word gezien als wisse wasje. Er zijn ernstigere kwesties"

"Heeft toch geen nut"

"Ik heb eerder bewezen discriminatie meegemaakt en er werd niets aangedaan"

"Je hebt niet het idee dat er echt wat tegen gedaan kan worden."

"Omdat ik niet weet waar ik het kán melden."

"Wist niet dat dit kon."

Gediscrimineerde sporters die geen melding hebben gemaakt: n=58

An aerial photograph of a long, curved bridge spanning a body of water at night. The bridge is illuminated with warm, golden-yellow lights, creating a glowing path across the dark, textured water. The water's surface shows ripples and reflections of the bridge lights. The overall mood is serene and elegant.

Sportprofessionals

Prevalentie discriminatie

Sportprofessionals

Discriminatie meegemaakt

1 op 11 heeft discriminatie meegemaakt

Drie procent van de sportprofessionals geeft aan in de afgelopen 12 maanden te zijn gediscrimineerd tijdens het (vrijwilligers)werk binnen de sport. Zes procent geeft aan te hebben gezien dat iemand anders werd gediscrimineerd. 9 op 10 sportprofessionals heeft geen discriminatie gezien in de afgelopen 12 maanden tijdens het (vrijwilligers)werk in de sport.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met discriminatie op uw (vrijwilligers)werk bij ... tegenover u en/of tegenover anderen in uw bijzijn?

Sportprofessionals: n=410

Discriminatie in sport naar minderheidsgroepen

Discriminatie minderheidsgroepen ongeveer gelijk

Het percentage dat aangeeft gediscrimineerd te zijn tijdens of rondom het (vrijwilligers)werk in de sport is onder sportprofessionals die religieus zijn of een beperking hebben nagenoeg gelijk aan het gemiddelde.

Door een te lage basis (n<50) zijn geen uitspraken mogelijk over sportprofessionals met een migratieachtergrond en sportprofessionals die zich identificeren als LHBTIQA+.

Religieus	Beperking	Opleidingsniveau	
5%	4%	3%	
		Midden	4%
		Hoog	2%

Sportprofessionals: n=410

Preventie

Sportprofessionals

Prevalentie en voorkomen discriminatie

4 op 10 sportprofessionals denken dat discriminatie vaak voorkomt

Vijf procent van de sportprofessionals denkt dat discriminatie in de sport zeer vaak voorkomt. Nog eens 1 op 3 denkt dat het vaak voorkomt en ruim 4 op 10 denken dat het af en toe voorkomt. Slechts zes procent van de sportprofessionals denkt dat discriminatie nooit of bijna nooit voorkomt. Daarnaast geeft 1 op 10 aan het niet te weten.

4 op 10 denken dat discriminatie te voorkomen is

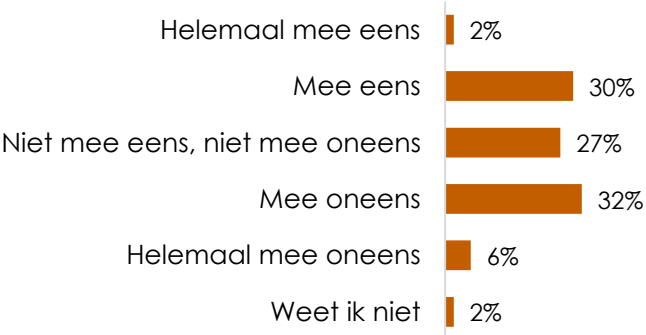
1 op 3 sportprofessionals denkt dat discriminatie in de sport moeilijk te voorkomen is. Daartegenover denken bijna 4 op 10 sportprofessionals dat het niet moeilijk is om discriminatie in de sport te voorkomen. Ruim een kwart staat hier neutraal in.

Denkt u dat discriminatie in de sport veel voorkomt in Nederland?

Sportprofessionals: n=410

Discriminatie in de sport is moeilijk te voorkomen

Sportprofessionals: n=410

Preventie door sportprofessionals en sportorganisaties

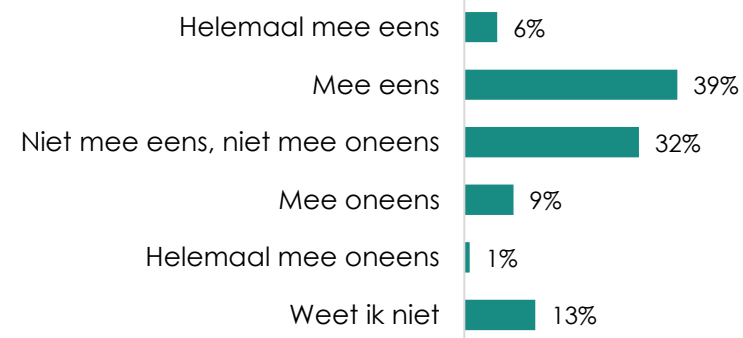
1 op 10 denkt dat sportprofessionals te weinig inzetten op preventie

1 op 10 sportprofessionals denkt dat vrijwilligers en professionals in de sport zich te weinig inzetten om discriminatie te voorkomen. Ruim 4 op 10 denken dat vrijwilligers en professionals wel voldoende doen. 1 op 3 staat hier neutraal in en 1 op 8 geeft aan dit niet te weten.

7 op 10 denken dat organisatie voldoende inzet op preventie

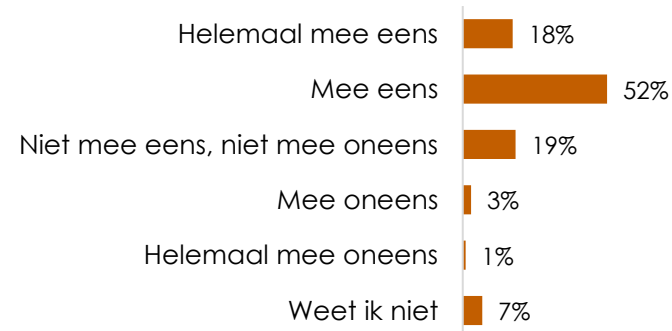
7 op 10 sportprofessionals geven aan dat de sportschool/sportclub zich voldoende inzet om discriminatie te voorkomen. Vier procent vindt dat de sportschool/sportclub zich te weinig inzet. 1 op 5 staat hier neutraal in en zeven procent geeft aan dit niet te weten.

Vrijwilligers en professionals in de sport zetten zich voldoende in om discriminatie te voorkomen

Sportprofessionals: n=410

Mijn sportschool/sportclub zet zich voldoende in om discriminatie te voorkomen.

Sportprofessionals: n=410

Maatregelen tegen discriminatie

Maatregelen vaakst gericht op sportorganisatie

1 op 3 sportprofessionals geeft aan dat er binnen zijn sport maatregelen worden genomen die zijn gericht op de organisatie. Ruim 1 op 4 geeft aan dat er maatregelen worden genomen gericht op het melden van discriminatie en 1 op 6 geeft aan dat er maatregelen worden genomen die zijn gericht op omstanders. Maatregelen gericht op het slachtoffer en leidinggevenden worden minder vaak toegepast.

Ruim een kwart van de sportprofessionals geeft aan dat binnen zijn sport geen van deze maatregelen worden toegepast.

Bestrijding discriminatie

Door middel van een open vraag is sportprofessionals gevraagd hoe de sportsector discriminatie kan tegengaan. Uit deze antwoorden kwamen de volgende drie veelgenoemde suggesties naar voren:

1. **Voorlichting:** Sportprofessionals geven aan dat er meer voorlichting nodig is. Dat duidelijk moet zijn voor sporters en sportprofessionals wat er wel en niet kan.
2. **Bestrafen van discriminatie:** Sportprofessionals geven aan dat sancties nodig zijn om discriminatie te bestrijden.
3. **Bespreikbaar maken:** Sportprofessionals geven aan dat discriminatie meer onderwerp van gesprek moet zijn binnen de sport.

Heeft u suggesties hoe de zorg en welzijn sector discriminatie kunnen tegengaan?

"Trainers meer laten benadrukken bij trainingen wat er kan gebeuren, wat niet acceptabel is."

"Meer voorlichting en actiever op de velden er aandacht voor vragen."

"Openheid en voorlichting, zowel ter herkenning, als voor de slachtoffers om hulp te zoeken, en ook voor daders om een inkijk te geven wat hun opmerkingen of daden teweeg brengen."

"Veel harder optreden tegen degene die het doet."

"Automatische schorsing van een maand per geval."

"Bij aangetoonde discriminatie betrokkene direct schorsen."

"Duidelijke grenzen aangeven. En als die grenzen overschreden worden daar ook consequenties (zoals wedstrijden stilleggen) aan verbinden."

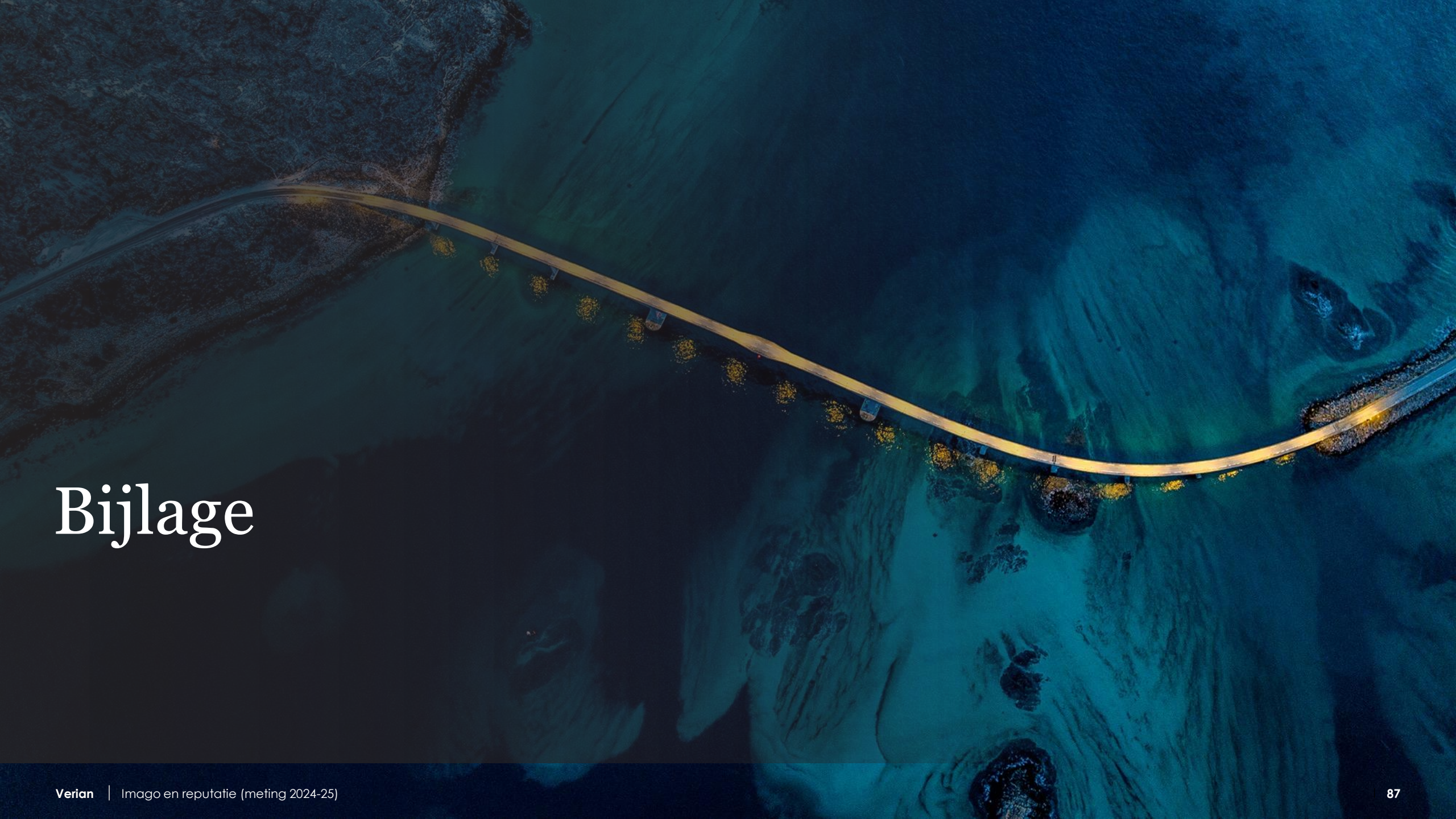
"Erover praten dat mensen weten dat het er is en dat het een probleem is."

"in gesprek blijven"

"Bespreikbaar maken, sowieso met leden, maar ook met familie daarvan en bezoekers..."

"Veel publiciteit aangeven en bespreken tijdens training of wedstrijden"

Sportprofessionals: n=410

Bijlage

An aerial night photograph of a long, curved bridge spanning a body of water. The bridge is illuminated with warm yellow lights, and its reflection is visible in the dark water. The surrounding landscape is dark and textured, possibly a forest or wetland.

Achtergrondgevens

Achtergrondgegevens Nederlandse bevolking (zorggebruikers en sporters

Demografische gegevens

Gender		LHBTIQA+		Religieus		Beperking		Niet-Nederlandse afkomst*		Opleiding		
		% van totaal	9%	% van totaal	31%	% van totaal		49%	% van totaal	16%		
% van totaal		% van LHBTIQA+		% van religieus		% van beperking		% van niet-Nederlandse afkomst		% van totaal		
Vrouw	49%	Biseksueel	30%	Protestants	34%	Lichamelijke of motorische beperking	35%	Turks	23%	Laag	31%	
Man	48%	Lesbienne	30%	Islam	26%	Auditieve beperking	6%	Surinaams	21%	Midden	40%	
Non-binair	1%	Homoseksueel	15%	Rooms-katholiek	24%	Visuele beperking	9%	Marokkaans	16%	Hoog	29%	
Genderfluïde	1%	Panseksueel	7%	Hindoe	2%	Verstandelijke beperking	2%	Caribisch Nederlands	9%			
Polygender	0%	Aseksueel	7%	Boeddhist	1%	Autismespectrumstoornis	15%	Indonesisch	3%			
Anders	0%	Transgender	6%	Joods	0%	ADHD of ADD	15%	Afghaans	2%			
		Genderfluïde	5%	Andere religie	12%	Psychische/psychiatrische aandoening	22%	Irakees	2%			
		Non-binair	4%		Chronische aandoening	44%	Iranees	1%				
		Polygender	2%		Andere beperking	7%	Syrisch	1%				
		Aromantisch	2%				Andere afkomst	24%				
		Intersekse	0%									
		Andere reden	6%									

*Afkomst zoals zelf omschreven.

Zorggebruik en sport

Zorggebruik		Sport*	
		% van totaal	58%
% van totaal		% van sporters	
Huisartsenpraktijk of gezondheidscentra	69%	Fitness, individueel (binnen)	40%
Mondzorg, tandartszorg of orthodontie	55%	Wandelsport	23%
Ziekenhuiszorg	45%	Hardlopen/joggen	15%
Fysiotherapie	32%	Zwemsport (excl. waterpolo)	11%
Andere medisch specialist	21%	Fitness, in een groep	8%
Geestelijke gezondheidszorg	18%	Wielrennen/toerfietsen (inclusief handbiken)	8%
Thuiszorg	8%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	7%
Alternatieve geneeskunde	6%	Yoga (ook poweryoga)	7%
Sociaal werk	5%	Danssport	4%
Verpleeghuis	4%	Padel	4%
Revalidatiecentrum	4%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	3%
Geboortezorg, kraamzorg of verloskunde	3%	Tennis/rolstoeltennis	3%
Begeleid wonen	2%	Fitness, buiten zoals bootcamp	3%
Mee (ambulante begeleiding)	2%	Pilates	2%
Instelling voor mensen met een beperking	2%	Paardensport	2%
RIBW zorg (beschermd en begeleid wonen)	1%	Basketbal/rolstoelbasketbal	2%
Andere zorg, namelijk	2%	Mountainbiken	2%
Geen contact met zorg in afgelopen 12 maanden	9%	Golf	1%

*Sporten met een n<30 zijn niet gerapporteerd.

Achtergrondgegevens zorgverleners

Demografische gegevens

Gender		LHBTIQA+		Religieus		Beperking		Niet-Nederlandse afkomst*		Opleiding	
		% van totaal	7%	% van totaal	30%	% van totaal	23%	% van totaal	5%		

% van totaal		% van LHBTIQA+		% van religieus		% van beperking		% van niet-Nederlandse afkomst		% van totaal	
Man	34%	Homoseksueel	50%	Protestants	52%	Lichamelijke of motorische beperking	22%	Turks	13%	Laag	6%
Vrouw	64%	Biseksueel	24%	Rooms-katholiek	31%	Auditieve beperking	8%	Surinaams	13%	Midden	36%
Non-binair	0%	Lesbienne	16%	Islam	3%	Visuele beperking	9%	Indonesisch	1%	Hoog	58%
Genderfluïde	0%	Aseksueel	2%	Joods	1%	Verstandelijke beperking	1%	Caribisch Nederlands	10%		
Polygender	0%	Transgender	1%	Hindoe	1%	Autismespectrumstoornis	6%	Marokkaans	3%		
Anders	1%	Genderfluïde	1%	Boeddhist	0%	ADHD of ADD	8%	Afghaans	2%		
		Panseksueel	1%	Andere religie	10%	Psychische/psychiatrische aandoening	7%	Indonesisch	11%		
		Intersekse	0%			Chronische aandoening	55%	Ander Europees land	33%		
		Non-binair	0%			Andere beperking	8%	Ander land	20%		
		Polygender	0%								
		Aromantisch	0%								
		Andere reden	6%								

Zorgverleners: n=1.262

*Afkomst zoals zelf omschreven.

Sector, organisatiegrootte en ervaring

Sector		Organisatiegrootte		Ervaring binnen zorg- en welzijnsector	
Ziekenhuizen	27%	Minder dan 10 medewerkers	9%	Minder dan 2 jaar	2%
Verpleegzorg	19%	10 tot 50 medewerkers	10%	2 tot 5 jaar	7%
Geestelijke gezondheidszorg	12%	50 tot 250 medewerkers	11%	5 tot 10 jaar	9%
Thuiszorg	10%	250 tot 1000 medewerkers	18%	10 tot 25 jaar	37%
Universitair medische centra	9%	1000 tot 5000 medewerkers	36%	25 tot 40 jaar	33%
Overige zorg en welzijn	9%	Meer dan 5000 medewerkers	17%	40 jaar of meer	12%
Huisartsenzorg en gezondheidscentra	6%				
Gehandicaptenzorg	4%				
Overige medisch specialistische zorg	4%				
Fysiotherapie	3%				
Jeugdzorg	3%				
Sociaal werk	3%				
Mondzorg, tandartszorg en orthodontie	1%				
Alternatieve geneeskunde	1%				
Geboortezorg, kraamzorg en verloskunde	1%				

Zorgverleners: n=1.262

Achtergrondgegevens Sportprofessionals

Demografische gegevens

Gender		LHBTIQA+		Religieus		Beperking		Niet-Nederlandse afkomst*		Opleiding		
		% van totaal	4%	% van totaal	27%	% van totaal		22%	% van totaal	2%		
% van totaal		% van LHBTIQA+		% van religieus		% van beperking		% van niet-Nederlandse afkomst		% van totaal		
Man	54%	Homoseksueel	27%	Protestants	44%	Chronische aandoening		51%	Indonesisch	25%	Laag	11%
Vrouw	44%	Lesbienne	20%	Rooms-katholiek	38%	Lichamelijke of motorische beperking		27%	Surinaams	25%	Midden	33%
Non-binair	1%	Panseksueel	20%	Joods	2%	Auditieve beperking		11%	Turks	12%	Hoog	56%
Genderfluïde	0%	Biseksueel	13%	Boeddhist	1%	ADHD of ADD		8%	Caribisch Nederlands	12%		
Polygender	0%	Aseksueel	13%	Islam	1%	Psychische/psychiatrische aandoening		8%	Ander Europees land	12%		
Anders	0%	Genderfluïde	7%	Hindoe	0%	Autismespectrumstoornis		7%	Ander land	12%		
		Non-binair	7%	Andere religie	13%	Visuele beperking		4%	Indonesisch	0%		
		Transgender	0%			Verstandelijke beperking		0%	Marokkaans	0%		
		Intersekse	0%			Andere beperking		7%	Afghaans	0%		
		Polygender	0%									
		Aromantisch	0%									
		Andere reden	7%									

Sportprofessionals: n=410

*Afkomst zoals zelf omschreven.

Functie, type sport en ervaring

Functie binnen de sport		Type sport		Ervaring binnen sport	
Trainer, coach of instructeur	28%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	22%	Minder dan 2 jaar	7%
Teamleider, teambegeleider, of verzorger	10%	Hockey/rolstoelhockey	7%	2 tot 5 jaar	15%
Official	18%	Tennis/rolstoeltennis	6%	5 tot 10 jaar	17%
Bestuurslid	27%	Zwemsport (excl. waterpolo)	5%	10 tot 25 jaar	28%
Technisch coördinator, technisch manager of technisch directeur	4%	Volleybal	5%	25 tot 40 jaar	19%
Clubkadercoach, trainersbegeleider, praktijkbegeleider of scheidsrechterscoach	3%	Atletiek	3%	40 jaar of meer	14%
Verenigingsmanager, horecamanager of beheerder	4%	Korfbal	3%		
Fysiotherapeut, sportarts, of mental-/leefstijlcoach	2%	Gymnastiek/turnen	3%		
Op een andere manier	34%	Badminton	3%		
		Bridge	3%		
		Golf	2%		
		Handbal	2%		
		Fitness, in een groep	2%		
		Paardensport	2%		
		Biljart/poolbiljart/snooker	2%		
		Basketbal/rolstoelbasketbal	2%		

Bijlage: Aanvullende analyses

Op verzoek zijn aanvullende analyses uitgevoerd om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Zien zorggebruikers, zorgverleners en sporters die zelf discriminatie hebben ervaren vaker discriminatie van anderen?
- Schatten zorgverleners die discriminatie hebben ervaren of gezien de prevalentie van discriminatie in de zorg hoger in?

Op de volgende twee pagina's zijn de resultaten van deze aanvullende analyses beschreven.

Verhouding discriminatie ervaren/discriminatie gezien*

Zorgverleners en sporters die discriminatie hebben ervaren, hebben vaker discriminatie gezien

Om in kaart te brengen of zorggebruikers, zorgverleners en sporters die discriminatie hebben ervaren ook vaker discriminatie van anderen zien, zijn de aantallen geziene discriminatie vergeleken tussen personen die discriminatie hebben ervaren en personen die geen discriminatie hebben ervaren.

Uit deze analyse blijkt dat zorgverleners en sporters die discriminatie hebben ervaren ook vaker discriminatie van anderen zien. Onder zorggebruikers is dit niet het geval; het aantal zorggebruikers dat discriminatie heeft gezien verschilt niet tussen zorggebruikers die discriminatie hebben ervaren en zorggebruikers die geen discriminatie hebben ervaren.

Zorggebruikers	
Discriminatie gezien	
Geen discriminatie ervaren	3%
Discriminatie ervaren	4%
Zorgverleners	
Discriminatie gezien	
Geen discriminatie ervaren	11%
Discriminatie ervaren	26%
Sporters	
Discriminatie gezien	
Geen discriminatie ervaren	4%
Discriminatie ervaren	21%

*De verhouding voor sportprofessionals kon niet worden vastgesteld i.v.m. een te lage basis (n<50).

Verhouding ervaring discriminatie/inschatting prevalentie

Onder zorgverleners

Zorgverleners die discriminatie hebben ervaren of gezien, schatten prevalentie hoger in

Om in kaart te brengen of zorgverleners die discriminatie hebben ervaren of gezien de prevalentie van discriminatie in de zorg hoger inschatten, is de inschatting van de prevalentie van discriminatie vergeleken voor zorgverleners die discriminatie hebben ervaren of gezien en zorgverleners die geen discriminatie hebben ervaren of gezien.

Uit deze analyse blijkt dat zowel zorgverleners die discriminatie hebben ervaren als zorgverleners die discriminatie hebben gezien de prevalentie van discriminatie in de zorg vaker als vaak of zeer vaak inschatten dan zorgverleners die geen discriminatie hebben ervaren of gezien.

	Discriminatie ervaren	Discriminatie gezien	Geen discriminatie ervaren of gezien
Denkt u dat discriminatie in de zorg veel voorkomt in Nederland?			
Zeer vaak	30%	22%	3%
Vaak	48%	54%	30%
Af en toe	13%	24%	47%
Bijna nooit	0%	0%	5%
Nooit	0%	0%	0%

Copyright: Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Nr: C371001232

© 2024 Verian, in opdracht van het ministerie van VWS